

Pla de millora Programa d'ampliació

Llengua 5

El quadern d'Ensenyament individualitzat de Llengua, per a cinqué curs de Primària, és una obra col·lectiva concebuda, dissenyada i creada en el departament d'Edicions Educatives de Santillana Educación, S. L./ Edicions Voramar, S. A., dirigit per **Antonio Brandi Fernández** i **Immaculada Gregori Soldevila**. En la seua elaboració ha participat l'equip següent:

TEXT

Gemma Avellan Bisbal
Àngels Campos González
Roger Sarrià Batlle
Begonya Soler Soriano
Empar Tortosa Sanz

IL·LUSTRACIÓ

Toni Cabo

EDICIÓ EXECUTIVA

Empar Tortosa Sanz

DIRECCIÓ DEL PROJECTE

Immaculada Gregori Soldevila

DIRECCIÓ I COORDINACIÓ EDITORIAL DE PRIMÀRIA

Maite López-Sáez Rodríguez-Piñero

Direcció d'art: José Crespo González.

Projecte gràfic: Pep Carrió.

Cap de projecte: Rosa Marín González.

Coordinació d'il·lustració: Empar Tortosa Sanz.

Cap de desenvolupament de projecte: Javier Tejeda de la Calle.

Desenvolupament gràfic Raúl de Andrés González i Jorge Gómez Tobar.

Direcció tècnica: Ángel García Encinar.

Coordinació tècnica: Jesús Muela Ramiro i Laura Gil de Tejada Alemany.

Confecció i muntatge: Fran Ameixeiras i Jorge Borrego.

Correcció: Àngels Campos, Gemma Pasqual i Lluïsa March.

© 2014 by Edicions Voramar, S. A./Santillana Educación, S. L.

C/ València, 44

46210 Picanya, València

PRINTED IN SPAIN

EAN: 8431300224889

CP: 466748

Aquesta obra està protegida per les lleis de drets d'autor i la seua propietat intel·lectual correspon a Voramar/Santillana. Els usuaris legítims de l'obra només estan autoritzats a fer-ne fotocòpies per a usar-les com a material d'aula. Queda prohibida qualsevol altra utilització tret dels usos permesos, especialment aquella que tinga finalitats comercials.

Presentació

L'ensenyament individualitzat

L'ensenyament individualitzat promou que cada alumne o alumna treballi en la consecució dels objectius educatius a un ritme adequat a les seues capacitats i destreses. Amb aquesta finalitat, és important establir un pla que els ajude a superar les dificultats i a desenvolupar i potenciar les seues habilitats.

Aquest tipus d'ensenyament se centra, doncs, en l'ús d'una metodologia flexible i de les tècniques i recursos educatius que més bé s'adapten a les necessitats particulars de l'alumnat. Entre altres coses, requereix disposar de materials didàctics específics que puguin ser utilitzats segons les condicions concretes d'aprenentatge de cada xiquet o xiqueta, i també dels objectius de millora que es plantegen en cada cas.

Des d'aquesta perspectiva, la **Biblioteca del professorat** del projecte **Saber Fer** ofereix una sèrie de materials destinats a facilitar aquesta tasca. Entre d'altres inclou:

- La sèrie **Aprenentatge eficaç**, que en els primers cursos de primària està destinada a treballar les habilitats bàsiques –atenció, memòria i raonament– i les dificultats d'aprenentatge, mentre que a partir del 4t curs aborda l'entrenament en les tècniques d'estudi.
- El compendi de material anomenat **Recursos complementaris**, que conté seccions variades per a cada una de les àrees del currículum, a fi que el professorat seleccione en cada cas les fitxes que considere convenientes.
- I, finalment, aquest quadern, anomenat **Ensenyament individualitzat**, que inclou, per a cada unitat didàctica del llibre de l'alumne, dos apartats:
  - Un **Pla de millora**, compost per fitxes de treball destinades a aquells alumnes que requereixen un reforç més gran per a afermar els principals continguts de la unitat i per a desenvolupar les competències.
  - Un **Programa d'ampliació**, compost també de fitxes, l'objectiu del qual és que l'alumnat aprofundisca en determinats continguts, amplie els seus coneixements i pose en joc les competències adquirides.

Índex

PLA DE MILLORA

Unitat 1

1. La comunicació 9
2. L'ús de **g/gu** i **c/qu** 10
3. Els animals. El diccionari..... 11

Unitat 2

1. El llenguatge i les llengües 12
2. L'ús de **r** i **rr** 13
3. Les plantes. Paraules sinònimes..... 14

Unitat 3

1. El substantiu..... 15
2. L'ús de **j/g** i **tj/tg** 16
3. El paisatge. Paraules antònimes 17

Unitat 4

1. Els determinants. L'article 18
2. L'accent 19
3. Les joies. Paraules polisèmiques..... 20

Unitat 5

1. Els pronoms personals 21
2. Les normes d'accentuació 22
3. El circuit elèctric. Paraules homònimes 23

Unitat 6

1. L'adjectiu..... 24
2. La **s** sonora 25
3. L'espai. Sentit literal i sentit figurat 26

Unitat 7

1. Graus de l'adjectiu..... 27
2. La **s** sorda 28
3. La Terra. El camp lèxic..... 29

Unitat 8

1. El verb. Arrel i desinències 30
2. L'ús de la **b**..... 31
3. El relleu. Família de paraules 32

Unitat 9

1. El verb. Nombre i persona 33
2. L'ús de la **v** 34
3. L'oratge. Paraules primitives
i derivades 35

Unitat 10

1. El verb. Temps i mode 36
2. L'ús de **l** i **ll** 37
3. El parc aquàtic. Paraules simples
i compostes 38

Unitat 11

1. Els temps verbals 39
2. Signes que tanquen oracions 40
3. El centre comercial. La prefixació 41

Unitat 12

1. La primera conjugació 42
2. La coma 43
3. La botiga d'antiguitats. La sufixació 44

Unitat 13

1. La segona conjugació 45
2. Els dos punts 46
3. El poblat prehistòric.
Els sufixos diminutius 47

Unitat 14

1. La tercera conjugació 48
2. L'apòstrof 49
3. La casa romana.
Els sufixos augmentatius 50

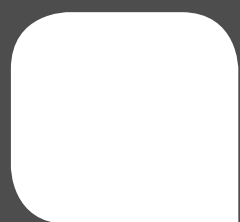
Unitat 15

1. Classes de verbs 51
2. La contracció 52
3. El torneig. Els gentilicis 53

PROGRAMA D'AMPLIACIÓ

Unitat 1	56
Unitat 2	58
Unitat 3	60
Unitat 4	62
Unitat 5	64
Unitat 6	66
Unitat 7	68
Unitat 8	70
Unitat 9	72
Unitat 10	74
Unitat 11	76
Unitat 12	78
Unitat 13	80
Unitat 14	82
Unitat 15	84
Solucionari	86

Pla de millora

1

La comunicació

Nom _____ Data _____

1 Indica què s'usa per a comunicar-se: llenguatge, senyal visual, senyal acústic o gest.

_____

_____

_____

_____

2 Relaciona cada concepte amb el significat corresponent.

Emissor •	• Allò que es comunica.
Receptor •	• Persona que emet el missatge.
Missatge •	• Conjunt de signes usats per a comunicar-se.
Codi •	• Mitjà a través del qual es produeix la comunicació.
Canal •	• Persona que rep el missatge.

3 Analitza els elements de la comunicació d'aquesta situació.

- Emissor ► _____
- Receptor ► _____
- Missatge ► _____
- Codi ► _____ • Canal ► _____

REPASSA AQUESTA INFORMACIÓ. Després, corregeix les activitats anteriors.

La **comunicació** és l'expressió d'idees, opinions i sentiments.

La comunicació pot ser **verbal** o **no verbal**. En la comunicació verbal utilitzem el **llenguatge** per a comunicar-nos. En la comunicació no verbal utilitzem els **gestos**, els **senyals visuals** i els **senyals acústics** o **sons**.

Els elements de la comunicació són l'**emissor**, el **receptor**, el **missatge**, el **codi** i el **canal**.

Nom _____ Data _____

1 Encercla de roig les paraules amb el so *k* de *casa* i de blau les que tinguen el so *g* de *gat*.

- bagul
- coma
- esquí
- gelat
- mànega
- fregir
- cucurutxo
- cirera
- anguila
- Cecília
- camisa
- pigues

2 Completa amb *g*, *gu*, *c* o *qu*.

___osset

bar___a

___itarra

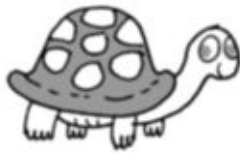
___iosc

can___ur

es___elet

tortu___a

___ulleres

formi___es

bal___ó

3 Completa amb *c* o *g*. Fixa't com s'escriuen altres paraules de la família.

- fan _____ ▶ fangar
- ban _____ ▶ bancari
- alber _____ ▶ albergar
- san _____ ▶ sangonós
- lògi _____ ▶ lògica
- tron _____ ▶ troncs

REPASSA AQUESTA INFORMACIÓ. Després, corregeix les activitats anteriors.

- Per representar el so **g** de *gat* s'escriu **g** davant de **a, o, u** i **gu** davant de **e, i**.

- Per representar el so **k** s'escriu **c** davant de **a, o, u** i **qu** davant de **e, i**.

Al final de paraula, el so **k** se sol representar amb **c** darrere de vocal tònica.Darrere de vocal àtona o de consonant, es pot representar amb **c** o **g** segons com s'escriuen les paraules de la mateixa família.

1

Els animals. El diccionari

PLA DE MILLORA. Fitxa 3

Nom _____ Data _____

- 1** Observa la il·lustració i subratlla les oracions correctes. T'has de fixar en les paraules destacades.

- La **cervola** protegeix el **vedell**.
- Un **ramat d'abelles** vola prop del rusc.
- El **llop** ensenya el **llobató** a caçar.
- Una **bandada d'ocells** vola cap al sud.

- 2** Corregeix les oracions incorrectes de l'activitat anterior.

- _____
- _____

- 3** Ordena les paraules següents tal com figuren en el diccionari.

vedell   bresca   udol   granota   ratolí   ovella   belar   rauc

1. _____   2. _____   3. _____   4. _____
5. _____   6. _____   7. _____   8. _____

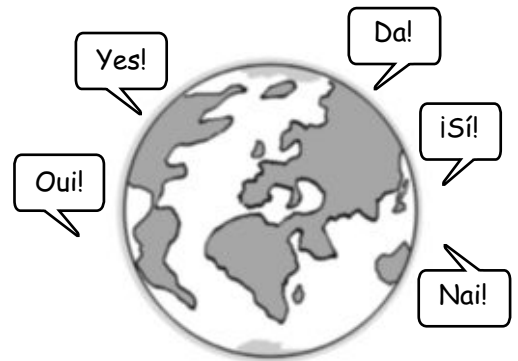
- 4** Escriu la forma en què hauries de buscar cada paraula en el diccionari.

- girafes ▶ _____
- acabava ▶ _____
- boniques ▶ _____
- obscurs ▶ _____
- dàtils ▶ _____
- cantaré ▶ _____

Nom _____ Data _____

1 Llig aquestes oracions i marca les verdaderes.

- El llenguatge és l'únic mitjà de comunicació dels humans.
- El llenguatge pot ser oral o escrit.
- Cap ésser humà utilitza el llenguatge.
- Les paraules «llengua» i «llenguatge» són sinònimes.
- Al món es parlen moltes llengües diferents.

2 Escriu com és el llenguatge que s'empra en cada cas: oral o escrit.

_____

_____

_____

_____

3 Escriu el nom de tres llengües que es parlen en cada lloc.

A Espanya

A Europa

Al món

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

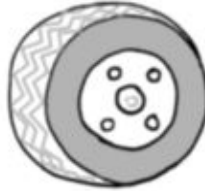
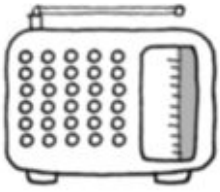
REPASSA AQUESTA INFORMACIÓ. Després, corregeix les activitats anteriors.

El **llenguatge** és un sistema de comunicació que consisteix a combinar paraules per a formar missatges. Pot ser **oral** o **escrit**.

La **llengua** és un conjunt de sons i paraules i una sèrie de regles per a combinar-los. Tots els éssers humans utilitzen el llenguatge, però cada grup de parlants fa servir una llengua distinta: anglés, xinés...

Nom _____ Data _____

1 Marca la paraula ben escrita en cada cas. En acabant, subratlla les que tinguen el so de *r* forta.

 rràdio

 pera

 roda

 parraigua

 carrossa

 ràdio

 perra

 rroda

 paraigua

 carossa

2 Relaciona cada paraula amb la descripció adequada.

terror •	• Té r forta entre vocals i r suau al final.
parra •	• Té el so r forta al començament.
raïm •	• Té dues vegades el so r suau.
cirera •	• Té una vegada el so r forta i dues vegades el so r suau.
enroscat •	• Té el so r forta entre vocals.
roserar •	• Té r forta darrere de consonant.

3 Ompli els buits d'aquestes oracions amb *r* o *rr*.

- Els ca___agols han ___osegat les plantes de Pe___e.
- Fe___an semp___e som___iu quan camina pel ca___e___
- Mon pa___e a___eplega les fulles del ___ou___e del ja___dí.
- En___ic és una pe___sona molt aleg___e.

REPASSA AQUESTA INFORMACIÓ. Després, corregeix les activitats anteriors.

La **r** pot representar un so fort (*ric*) o un so suau (*cara*).

- Per representar el so de **r** forta, s'escriu **r** al principi de paraula i darrere de consonant, i s'escriu **rr** entre vocals.
- Per representar el so de **r** suau, s'escriu sempre **r**.

Nom _____ Data _____

1 Relaciona. Què és cada cosa?

rosella

espígol

timó

salze

lliri

àlber

ARBRE

FLOR

ARBUST

faig

clavell

camamil·la

xiprer

esbarzer

margarida

2 Completa amb la paraula que corresponga en cada cas.

- Una salzeda és un lloc poblat de _____
- Una _____ és un lloc poblat de roures.
- Una _____ és un lloc poblat de faigs.
- Una albereda és un lloc poblat d' _____

fageda
àlbers
roureda
salzes

3 Marca la correcta.

La móra és el fruit del timó.

La móra és el fruit de l'esbarzer.

4 Copia canviant cada paraula destacada per un sinònim dels proposats.

descobert   lavanda   caminada   alzina

- He **trobat** un niu de pardalets en una **carrasca**.

_____

- Faré una **passejada** pel camp i colliré **espígol**.

_____

Nom _____ Data _____

1 Encercla els substantius de cada oració i indica'n el gènere i el nombre.

- A la meua classe hi ha deu xiquets i catorze xiquetes.
- femení, singular*

- Hi ha uns núvols molt negres sobre les muntanyes.

- La meua germana m'ha regalat un llibre que té molts contes.

2 Escriu un nom comú (C) i un de propi (P) en cada cas.

C ► _____
P ► _____

C ► _____
P ► _____

C ► _____
P ► _____

3 Encercla els substantius col·lectius.

- equip
- bosc
- mosques
- fulla
- bandada
- arbreda
- gat
- orquestra
- amics
- tecla

4 Ratlla els tres substantius que no són abstractes.

home

tristesa

alegria

paella

esperança

mar

REPASSA AQUESTA INFORMACIÓ. Després, corregeix les activitats anteriors.

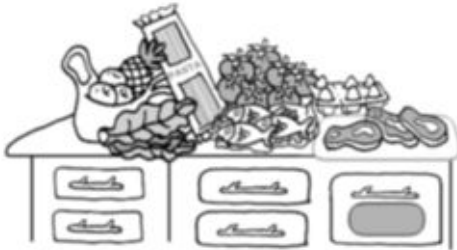
Els **substantius** són les paraules amb què anomenen persones, animals, coses, idees o sentiments. Els substantius tenen **gènere** (**masculí** o **femení**) i **nombre** (**singular** o **plural**).
Els substantius poden ser **comuns** o **propis**, **individuals** o **col·lectius**, i **concrets** o **abstractes**.

Nom _____ Data _____

1 Ratlla la paraula mal escrita en cada cas i completa.

geni

tgeni

mentjar

menjar

jaqueta

tjaqueta

pentjadors

penjadors

- Les paraules que he ratllat estan mal escrites perquè les grafies **tj** i **tg** només _____

2 Completa cada paraula amb la grafia indicada de les que es proposen.

j/g

- ___irafa
- ba___oca
- ___ermà
- a___udant
- pi___ama

tj/tg

- corre ___a
- ju___e
- pe___ada
- carrua___e
- pa___e

3 Completa amb el singular o el plural, segons corresponga.

- platja   ► _____
- _____ ► lletges
- llotja   ► _____
- _____ ► mitges
- _____ ► pluges
- esponja   ► _____
- _____ ► enveges
- _____ ► taronges

REPASSA AQUESTA INFORMACIÓ. Després, corregeix les activitats anteriors.

En valencià, el so de la **j** de *Jaume* es pot representar amb les grafies **j**, **g**, **tj** i **tg**.

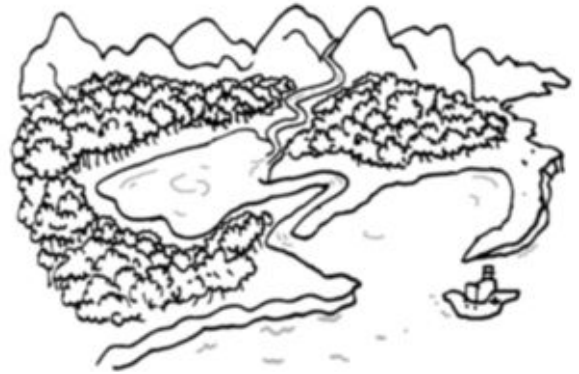
- Les grafies **j** i **g** poden aparéixer al principi de paraula, després de consonant i entre vocals. S'escriu **j** davant de **a**, **o**, **u** i **g** davant de **e**, **i**.
- Les grafies **tj** i **tg** només poden aparéixer entre vocals. S'escriu **tj** davant de **a**, **o**, **u** i **tg** davant de **e**, **i**.

Nom _____ Data _____

1 Troba cinc elements del paisatge i copia'ls on corresponga.

S	X	Q	E	T	U	I
E	B	A	G	R	I	U
R	O	C	R	U	B	L
R	S	K	L	L	A	C
A	C	Ç	B	E	D	O
L	S	T	B	Z	I	Ç
A	E	J	L	N	A	E
D	X	V	B	E	G	U
A	R	U	N	S	D	V

- _____: Extensió d'aigua dolça envoltada de terra pertot arreu.
- _____: Terreny poblat d'arbres silvestres.
- _____: Corrent natural d'aigua.
- _____: Zona de mar que s'introdueix a la costa.
- _____: Conjunt de muntanyes més o menys alineades.

2 Completa amb la qualitat adequada en cada cas.

frondós   costerut   abrupte   profund

• un bosc _____

• un penya-segat _____

• un llac _____

• un camí _____

3 Relaciona cada paraula amb l'antònima corresponent.

ample

gran

pujar

obert

entrada

tancat

estret

eixida

menut

baixar

Nom _____ Data _____

1 Classifica els determinants següents en la graella.

el	primera	molts	aquest	aquestes	meua
les	teus	algunes	uns	vint	unes

Articles		Demostratius	Possessius	Numerals	Indefinits
Det.	Indet.				

2 Escriu la forma correcta de l'article determinat (*el, la, l', els, les*).

- _____ pluja
- _____ dones
- _____ camí
- _____ estiu
- _____ peus
- _____ amics
- _____ riu
- _____ agulla
- _____ goma
- _____ flors

3 Completa amb la forma correcta de l'article indeterminat (*un, una, uns, unes*).

_____ periodistes

_____ pescador

_____ tulipa

_____ fulles

REPASSA AQUESTA INFORMACIÓ. Després, corregeix les activitats anteriors.

Els **determinants** són les paraules que van davant dels substantius i els concreten o determinen. Poden funcionar com a determinants l'**article**, els **demostratius**, els **possessius**, els **numerals** i els **indefinites**.

L'**article** és una classe de paraula que anuncia la presència d'un substantiu i n'indica el gènere i el nombre. L'article pot ser **determinat** (*el, la...*) o **indeterminat** (*un, una...*).

Nom _____ Data _____

1 Copia cada nom separant-ne les síl·labes i encercla. Quantes síl·labes té?

marieta

4 5 síl·labes

llagostí

4 3 síl·labes

mosca

2 3 síl·labes

papallona

4 3 síl·labes

2 Encercla la síl·laba tònica de cada paraula.

- casa
- ordinador
- maletí
- bàscula
- tómbola
- retolador
- sòlida
- música
- roba
- televisor
- finestra
- conferència

3 Classifica les paraules anteriors que porten accent gràfic.

Accent greu

_____

Accent agut

_____

4 Fixa't en els accents i ratlla la paraula mal escrita en cada parell.

cabàs / cabás

bústia / bústia

calcetí / calceti

máscara / màscara

violí / violi

REPASSA AQUESTA INFORMACIÓ. Després, corregeix les activitats anteriors.

Les paraules estan formades per síl·labes. La síl·laba que sona més forta en una paraula és la **síl·laba tònica**. En algunes paraules, la síl·laba tònica va marcada amb un signe gràfic anomenat **accent gràfic**, que pot ser **greu** (`) o **agut** (´).

La vocal **a** sempre porta accent greu. Les vocals **i** i **u** sempre porten accent agut.

Les vocals **e** i **o** poden portar accent greu o accent agut, segons com sonen.

Nom _____ Data _____

1 Llig i classifica les paraules destacades relacionades amb la joieria.

FIRA DE JOIERIA ARTESANA

ACTIVITATS PROGRAMADES:

- Taller d'**arracades**.
- Conferència: «*Les joies: una elecció **brillant***».
- Taller d'elaboració d'**anells** amb pedres **hexagonals**.

Visiteu les parades de **polseres massisses**. Us encantaran!
Inscriuiu-vos-hi en l'adreça vadejoies@totluxe.com.

- Tipus de joies   ► _____
- Qualitats dels materials   ► _____

2 Escribeu. De quin material és la medalla de cada esportista?

Primer lloc: medalla d' _____

Segon lloc: _____

Tercer lloc: _____

3 Relaciona amb números cada imatge amb la seua oració.
En acabant, ratlla el que no corresponga en l'afirmació de més avall.

1

2

Glòria té un anell amb un brillant.

Cada anell del tronc representa un any de la vida de l'arbre.

La paraula *anell* és polisèmica / antònima perquè té un / diversos significats.

Nom _____ Data _____

1 Subratlla de roig els pronoms personals forts i de verd els febles.

- Maria vol que la pentine amb cua, com jo.
- A nosaltres, ens agrada molt anar a la muntanya.
- Ells arribaren tard i es van perdre el principi del concert.
- Vosaltres us heu rentat les mans abans d'agafar l'entrepà?
- Guillem sempre diu que a ell no li fa por res.

2 Canvia les paraules destacades pels pronoms forts corresponents.

- **Sole i Marta** arribaren abans que **Andreu i tu**.

_____

- **Miquel i jo** juguem més bé que **Jaume i Biel**.

_____

- **Ferran i Estel** no poden vindre si **Paula** no els porta.

_____

3 Substitueix les paraules destacades per un d'aquests pronoms febles: *les, li, el, els*.

- Cento va aprovar l'**examen**. ► Cento _____ va aprovar.
- Trobaràs **els xiquets** al parc. ► _____ trobaràs al parc.
- Has de dir **a Leire** que vinga. ► _____ has de dir que vinga.
- Jo compraré **les tomaques** després. ► Jo _____ compraré després.

REPASSA AQUESTA INFORMACIÓ. Després, corregeix les activitats anteriors.

Els **pronoms personals** són les paraules que serveixen per a anomenar els éssers o els objectes sense utilitzar substantius.

Hi ha pronoms de **primera, segona i tercera persona**.

Els pronoms personals poden ser **forts** o **febles**. Els pronoms forts poden anar sols, mentre que els febles sempre acompanyen un verb.

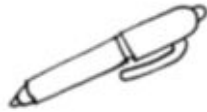
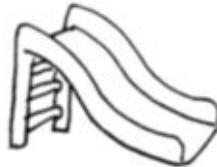
Nom _____ Data _____

1 Ratlla la paraula que no pertany a cada grup.

agudes   estrella • pitxer • anglés • ninot • pantaló • anell

planes   llibre • vaixell • taula • farina • cérvol • córrer

esdrúixoles   tómbola • pràctica • física • trèvol • fórmula • típica

2 Marca l'opció correcta en cada cas. melo meló bolígraf bolígraf tobogán tobogan camera càmera ambulància ambulancia**3** Llig i posa accent, si cal, a les paraules destacades.

- Joaquim va punxar quan faltaven dos **quilometres** per a la meta.
- Vosaltres **anareu** des d'**Alacant** a **Paris** en **avio**?
- L'amic del meu **cosi** treballa en una **fabrica** de **carto** reciclat.
- Ramon diu que l'**examen** de **matematiques** era molt **facil**.

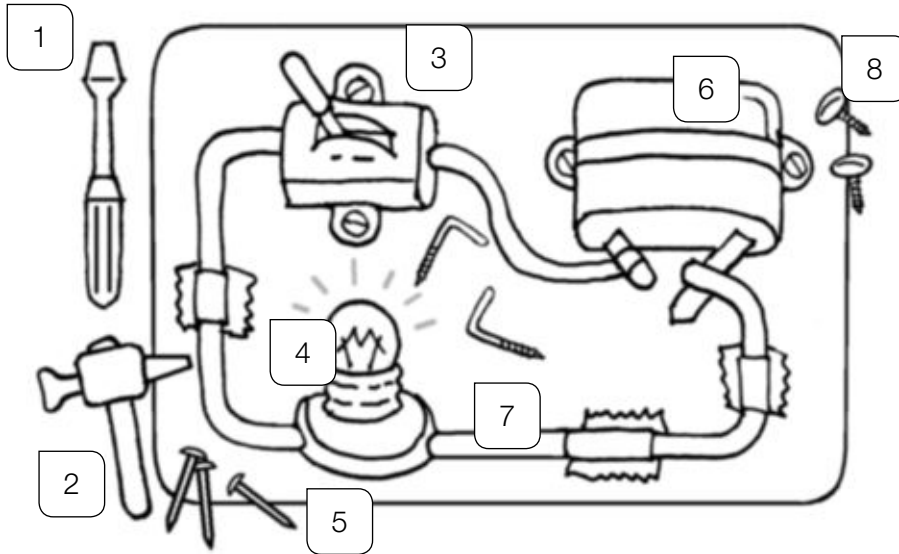
REPASSA AQUESTA INFORMACIÓ. Després, corregeix les activitats anteriors.

Les paraules s'accentuen gràficament seguint les normes següents:

- Les **paraules agudes** són les que tenen l'última síl·laba tònica. S'accentuen quan acaben en vocal, en vocal seguida de **-s** o en **-en** i **-in**.
- Les **paraules planes** són les que tenen la penúltima síl·laba tònica. S'accentuen quan acaben en consonant (excepte en les terminacions **-as**, **-es**, **-is**, **-os**, **-us**, **-en** i **-in**) i en diftong.
- Les **paraules esdrúixoles** són les que tenen l'antepenúltima síl·laba tònica. S'accentuen totes.

Nom _____ Data _____

1 Escriu el número que correspon a cada element.

- bombeta
- interruptor
- cable
- caragol
- descaragolador
- pila
- martell
- clau

2 Completa amb els noms dels elements anteriors que necessites.

- La _____ genera l'energia elèctrica del circuit.
- El _____ transporta l'energia elèctrica.
- La _____ s'encén quan li arriba l'electricitat de la pila.
- L'_____ permet o interromp el pas de l'electricitat pel circuit.

3 Copia cada oració canviant les descripcions entre parèntesis per les paraules homònimes adequades.

sol / sol

nou / nou

cigne / signe

- El (*gran ocell blanc*) va anar cap a Mar quan ella li va fer un (*senyal, gest*).

_____

- Hui, a les (*huit més un*) en punt, arribarà el mestre (*contrari de vell*).

_____

- Pau estava allà tot (*sense companyia*) prenent el (*astre que ens fa llum i calor*).

_____

Nom _____ Data _____

1 Encercla els adjectius que trobes en el text i indica a quin substantiu fan referència.

L'avi Nicolau era un home menut i faener, amb una gran energia. Sempre anava d'una banda a l'altra sense parar mai en torreta. Des que tinc memòria, el recorde amb boina, gaiato i la cara plena d'arrugues. [...]
[L'avi] Vivia tot sol, en una casa diminuta i estreta, als afores de la ciutat. L'envoltava un hort on sembrava hortalisses, per distraure's, i tenia cura d'uns quants arbres fruiters.

FRANCESC GISBERT. *Quantes rondalles!***2** Canvia el gènere dels adjectius següents.

• bonic	▶ _____	• _____	▶ ampla
• _____	▶ forta	• estret	▶ _____
• valent	▶ _____	• _____	▶ alta
• _____	▶ clara	• orgullós	▶ _____

3 Completa aquestes oracions amb els adjectius anteriors que hi vagen bé.

- La porta de la cotxera és tan _____ que el cotxe no hi cap!
- Miquel és molt _____: no té por de res!
- Aquest riu sempre porta l'aigua ben _____
- Sara està _____ d'haver guanyat el concurs de redacció.
- El meu germà Manel és _____ com un pi.

REPASSA AQUESTA INFORMACIÓ. Després, corregeix les activitats anteriors.

Els **adjectius** són les paraules que expressen qualitats o estats dels substantius a què es refereixen. Els adjectius van en el **mateix gènere i nombre que els substantius** que acompanyen.

Nom _____ Data _____

1 Ratlla les paraules que no tinguen el so de s sonora (*casa*).

- sabata
- roser
- sorteig
- arròs
- ase
- cinquanta
- Lluïsa
- polze
- zelador
- espés
- cansat
- zoològic

2 Classifica les paraules que no has ratllat en l'activitat anterior.S'escriuen amb **s** _____S'escriuen amb **z** _____**3** Encercla l'opció correcta en cada cas.

pincell

pinzell

rosella

rozella

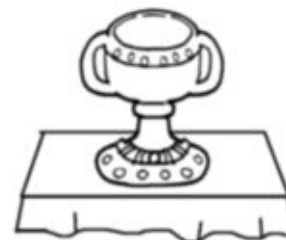
zebra

sebra

tresor

trezor

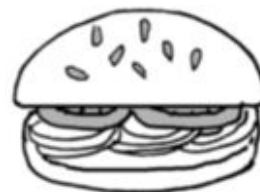

calse

calze

4 Ompli els buits d'aquestes paraules amb **s** o **z**.

- Ro___a vol l'hamburgue___a sense maione___a ni enci___am.
- Tere___a farà on___e anys el dia quin___e de de___embre.
- Mentre esmor___ava davall d'una al___ina, l___abel va sentir una mú___ica estranya.

REPASSA AQUESTA INFORMACIÓ. Després, corregeix les activitats anteriors.

En valencià, el so de la **s** pot ser sord (*sac*) o sonor (*casa*).

Quan el so de la **s** és sonor es pot representar amb les grafies **s** i **z**.

- S'escriu **z** al principi de paraula i darrere de consonant.
- S'escriu **s** entre vocals.

Nom _____ Data _____

1 Subratlla els noms de cossos de l'espai i copia'ls on corresponga.

De nit veig la Lluna
i em pare a observar;
i em sent molt menuda
com ara... un carranc!

Que immens que és l'espai
tot ple de planetes,
satèl·lits, estrelles
i un munt de cometes.

Estrelles fugaces
travessen pel mig.
«De pressa, de pressa,
demana un desig».

Vull ser astronauta
i l'espai descobrir!

2 Relaciona per obtenir les definicions completes.

El sentit literal

és el significat que la paraula adquireix a partir del seu ús expressiu.

El sentit figurat

és el significat habitual, el que la paraula té en origen.

3 Marca les oracions en què les paraules destacades s'usen en sentit figurat.

- Els astrònoms acaben de descobrir una nova **estrella**.
- Aquella xica és Mar Saus, la nova **estrella** de la cançó.
- Aquests xiquets sempre ajuden els pares amb les faenes de casa: són unes **joies**!
- Els pirates van furar les **joies** de la reina i les van amagar amb la resta del botí.

4 Escriu oracions emprant la paraula **so/** en sentit literal i en sentit figurat.

Nom _____ Data _____

1 Digues a quin grau corresponen els adjectius d'aquestes oracions.

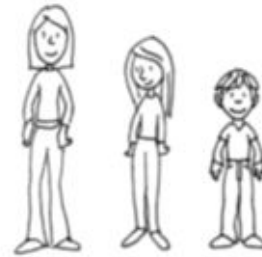
Ivan és alt.

Grau _____

Anna és més alta que Ivan.

Grau _____

Mireia és altíssima.

Grau _____

2 Escriu una comparació d'inferioritat, una d'igualtat i una de superioritat amb l'adjectiu *gran* a partir del dibuix.

- _____
- _____
- _____

3 Escriu superlatius a partir d'aquests adjectius en grau positiu.

- bo ► *boníssim* _____
- ample ► _____
- content ► _____
- bell ► _____
- trist ► _____
- verd ► _____

REPASSA AQUESTA INFORMACIÓ. Després, corregeix les activitats anteriors.

El **grau** de l'adjectiu indica la intensitat amb què un ésser o un objecte posseeix la qualitat expressada per aquest adjectiu.

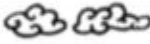

Els graus de l'adjectiu són tres: **positiu**, **comparatiu** i **superlatiu**. El grau comparatiu pot ser d'**inferioritat**, d'**igualtat** i de **superioritat**.

Nom _____ Data _____

1 Subratlla, en cada oració, dues paraules amb el so s sorda.

- El caçador rescatà la Caputxeta i l'àvia del llop.
- Isabel passeja cap a la plaça.
- La camisa té un botó solt i la butxaca esgarrada.
- He vist un centpeus davall d'un roser.

2 Completa escrivint la paraula amb s o ss que representa cada dibuix.

- Qui ha dibuixat un _____ a la _____?
- La iaia ha fet un _____ de _____
- Tinc una _____ de desdejuni amb _____ pintats.
- El nostre _____ es compon de més de cent _____

3 Ompli els buits d'aquestes paraules amb c o ç.

- can___ó
- antifa___
- ___irera
- ca___ar
- for___ut
- ___el
- balan___a
- ___iutat
- prín___ep
- cal___otets
- con___ert
- ___iri

4 Forma el plural seguint el model.

felïç felïços	• estruç ▶ _____	nas nassos	• gos ▶ _____
	• audaç ▶ _____		• barnús ▶ _____
	• llaç ▶ _____		• pas ▶ _____

REPASSA AQUESTA INFORMACIÓ. Després, corregeix les activitats anteriors.

El so de la **s** sorda es pot representar amb les grafies **s**, **ss**, **ç** i **c**.

- S'escriu **s** al principi i al final de paraula i al costat de consonant.
- S'escriu **ss** entre vocals.
- S'escriu **ç** davant de **a**, **o**, **u** i al final de paraula.
- S'escriu **c** davant de **e**, **i**.

Nom _____ Data _____

1 Llig i encercla les paraules destacades seguint les indicacions.

roig: parts de la Terra

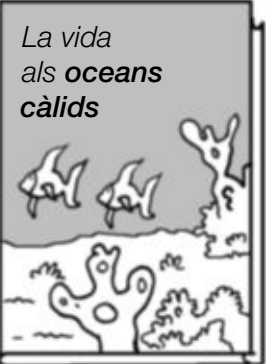
verd: qualitats climàtiques

Llibreria TASTAMÓN

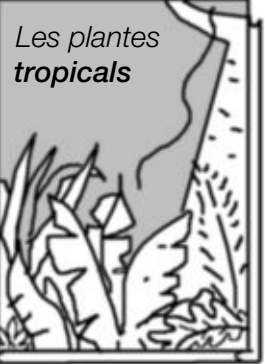
*Illes i arxipèlags
de la zona **polar***

*La vida
als **oceans**
càlids*

*Les plantes
tropicals*

*La fauna
del **continent**
africà*

Adquireix els nostres llibres i participa en el sorteig de viatges fabulosos.

2 Ratlla, en cada cas, el terme que no corresponga.

mapa
maqueta

mapa
plànol

mapa terraqüi
globus terraqüi

plànol
maqueta

3 Marca. Què és un camp lèxic?

Un grup de paraules amb una arrel comuna, com ara *terra*, *terrestre*, *terraqüi*, *terrenal*...

Un grup de paraules diverses relacionades amb un mateix tema, com ara la salut: *metge*, *curar*, *malalt*...

4 Encercla les set paraules que pertanyen al camp lèxic dels viatges.

- avió
- cassola
- maleta
- passatger
- volar
- hospital
- turístic
- creuer
- mapa
- mestre

Nom _____ Data _____

1 Subratlla les formes verbals de cada oració i classifica-les segons com siguen.

- Jo sóc el major de quatre germans.
- Els arbres han florit molt prompte enguany, no creus?
- El terratrèmol va fer que les parets de la casa caigueren.
- Quan Sara va arribar al cine, la pel·lícula ja havia començat.
- El pare ja havia eixit de casa quan tu li vas telefonar.

Formes simples

Formes compostes

Formes perifràstiques

---

2 Copia cada forma separant-ne l'arrel i la desinència.

- vestim ► vest + im
- pensàreu ► _____
- beuré ► _____
- riuria ► _____
- parlarem ► _____
- llegies ► _____

3 Escribe l'infinitiu que correspon a les formes verbals de l'activitat anterior.

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

REPASSA AQUESTA INFORMACIÓ. Després, corregeix les activitats anteriors.

Els **verbs** són paraules que expressen accions o estats. Cada verb té diferents formes que poden ser **simples**, **compostes** o **perifràstiques**. El conjunt de totes les formes d'un verb s'anomena **conjugació**.

Cada forma verbal consta d'**arrel** i **desinència**.

Nom _____ Data _____

1 Classifica les paraules segons la norma a què responen.

comboi   oblidar   embenar   amable   cabut   llobató   tromba   brillant   rebut

S'escriu <i>b</i> darrere de <i>m</i>	S'escriu <i>b</i> davant de <i>r i l</i>	S'escriu <i>b</i> quan altres paraules de la mateixa família acaben en <i>p</i>
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

2 Copia les oracions canviant els dibuixos per les paraules corresponents.

• A Blai li fa mal el de tant de tocar el .

• La volia comprar-se un barret .

• Pau ha anat a la a tornar un .

REPASSA AQUESTA INFORMACIÓ. Després, corregeix les activitats anteriors.

S'escriu **b** en els casos següents:

- Darrere de **m**.
- Davant de **r i l**.
- Quan altres paraules de la mateixa família acaben en **p**.

Nom _____ Data _____

1 Completa el text amb les paraules proposades.

barranc   descendir   explorar   congostos   escaladors

Activitats del Centre Excursionista de Vilassal

- ☉ **Ràfting.** Una oportunitat per a _____ en bot pneumàtic pels espectaculars _____ del riu Profund.
- ☉ **Iniciació a l'escalada.** Aprendrem amb _____ professionals.
- ☉ **Barranquisme.** Baixarem al llit del _____ de la Foia.
- ☉ **Caminada.** Recorregut tranquil que ens permetrà _____ i conèixer els pobles de la rodalia.

Aventura't amb nosaltres!

2 Escribe una oració per a cada dibuix amb les paraules proposades.

piragüista   bolcar

• _____

senderistes   explorar

• _____

3 Escribe tres paraules de la mateixa família en cada cas.

explorar _____

sender _____

Nom _____ Data _____

1 Segueix les indicacions i canvia el nombre d'aquestes formes verbals.

- 1a persona del singular: cante   ▶ 1a persona del plural: cantem
- 2a persona del singular: parlaves   ▶ 2a persona del plural: _____
- 3a persona del singular: dirà   ▶ 3a persona del plural: _____
- 1a persona del plural: llegíem   ▶ 1a persona del singular: _____
- 2a persona del plural: batreu   ▶ 2a persona del singular: _____
- 3a persona del plural: callen   ▶ 3a persona del singular: _____

2 Completa amb el pronom personal adequat. Fixa't bé en la persona i el nombre del verb.

- _____ intente llegir, però _____ em molesteu amb tant de crit!
- Carles, _____ vols que _____ passem a buscar-te?
- Elisa és major que Saül i Pere: _____ té 12 anys i _____ en tenen 11.

3 Escribeix les formes no personals que falten en la graella.

Infinitiu	Gerundi	Participi
cosir	cosint	cosit
desfer		
	neteiant	
		batut
servir		
		jugat

REPASSA AQUESTA INFORMACIÓ. Després, corregeix les activitats anteriors.

Segons el **nombre**, les formes verbals poden estar en singular o en plural.

Segons la **persona**, les formes verbals poden estar en primera, segona o tercera persona.

Les **formes no personals** del verb són l'infinitiu, el gerundi i el participi.

Nom _____ Data _____

1 Ompli els buits d'aquestes paraules amb **v** o **b**.

- tam__or
- cam__rer
- gam__a
- con__iure
- in__entor
- can__i
- con__it
- em__olic
- en__elat
- en__ejós
- am__iciós
- om__ra

2 Copia les oracions escrivint en imperfet els verbs destacats.

- La novel·la es **titula** *L'home que **canta** a la dutxa*.

_____

- Sempre que **escolte** els ocells, m'**entren** ganes de xiular.

_____

- El pare **mira** la tele mentre la mare **pinta** un quadre.

_____

3 Escriu el femení d'aquestes paraules.

- nou ► _____
- esclau ► _____
- esportiu ► _____
- blau ► _____
- viu ► _____
- detectiu ► _____

4 Completa aquests titulars amb la lletra corresponent: **b** o **v**.

Con__enció d'in__entors durant el
mes d'a__ril

Nous can__is en la federació
esporti__a __rasilera

La lluitadora iugosla__a va guanyar
el com__at

La no__a bi__lioteca tindrà millors
horaris

REPASSA AQUESTA INFORMACIÓ. Després, corregeix les activitats anteriors.

S'escriu **v** en els casos següents:

- Darrere de **n**.
- En l'imperfet d'indicatiu dels verbs acabats en **-ar**.
- Quan altres paraules de la família acaben en **-u**.

Nom _____ Data _____

1 Marca la imatge que corresponga en cada cas.

- El cel s'ha ennuvolat de sobte.

- Ha començat a plovisquejar.

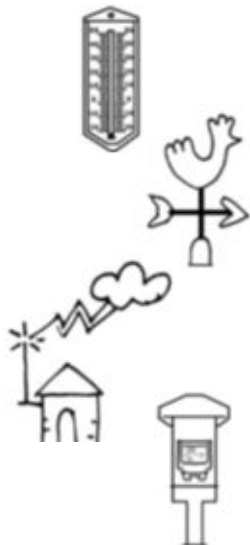

- El vent ha tirat tota la collita.

2 Ordena les paraules i forma oracions.

- la El temperatura. mesurar per a termòmetre serveix

_____

- indica del El vent. direcció penell la

_____

- llamps. El atrau parallamps els

_____

- pluviòmetre mesura El pluja la que cau.

_____

3 Escriu la paraula primitiva que correspon a cada paraula derivada.

• assolellat ► sol

• granissar ► _____

• ennuvolat ► _____

• tronar ► _____

• emboirat ► _____

• diluviar ► _____

Nom _____ Data _____

1 Subratlla el verb, indica en quin temps està i transforma l'oració seguint l'exemple.

- Jo tinc un gos menut molt juganer.

▶ Temps present _____

futur

Jo tindrè un gos menut molt juganer. _____

- Laura anirà a un concert de música clàssica.

▶ _____

passat

_____

- Tu explicares molt bé la lliçó.

▶ _____

present

_____

2 Relaciona amb el mode verbal que usaries per a expressar cada cosa.

una ordre afirmativa

un desig

un fet real

una possibilitat

INDICATIU

SUBJUNTIU

IMPERATIU

3 Encercla la forma verbal i escriu a quin mode pertany.

- Joan viu a Canals. ▶ _____

- Tant de bo arribe ja l'estiu! ▶ _____

- Pau, fes-te el llit! ▶ _____

- Demà plourà bastant. ▶ _____

REPASSA AQUESTA INFORMACIÓ. Després, corregeix les activitats anteriors.

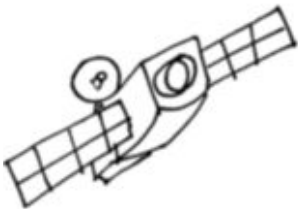
Les formes verbals situen l'acció en un **temps** (**passat**, **present** o **futur**), en relació amb el moment en què es parla.

El **mode** dels verbs informa sobre l'actitud del parlant davant d'allò que diu. Hi ha tres modes verbals: **indicatiu**, **subjuntiu** i **imperatiu**.

Nom _____ Data _____

1 Relaciona i escriu les paraules amb /·/ que formes. N'hi ha dues amb cada començament.

	-enni	▶ _____
al·l-	-ecció	▶ _____
col·l-	-èrgia	▶ _____
il·l-	-egítim	▶ _____
mil·l-	-ímetre	▶ _____
	-uminar	▶ _____
	-ucinant	▶ _____
	-aborar	▶ _____

2 Marca la paraula ben escrita en cada cas. satèlit satèl·lit libèlula libèl·lula balancí bal·lancí gorila goril·la**REPASSA AQUESTA INFORMACIÓ.** Després, corregeix les activitats anteriors.

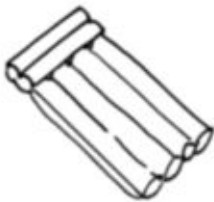
- El so simple de la l es representa amb l en qualsevol posició.
- El so geminat de la l es representa amb l·l en els casos següents:
  - En les paraules començades en **al·l-**, **col·l-**, **mil·l-** i **il·l-**.
  - En les paraules acabades en **-el·la** i **-il·la** i els seus derivats.
  - En altres paraules com *satèl·lit*, *pel·lícula*, *anul·lar*, *instal·lar*, *intel·ligent*...

Nom _____ Data _____

1 Encercla el verb que respon a cada definició.

- Submergir-se en l'aigua cap i tot. ▶ lliscar   cabussar-se
- Descansar tranquil·lament, sense tensió. ▶ cabussar-se   relaxar-se
- Moure's suaument per una superfície que esvara, com un líquid, un pendent... ▶ lliscar   llançar-se
- Tirar-se, saltar de dalt a baix. ▶ llançar-se   relaxar-se

2 Tria i copia la paraula correcta.

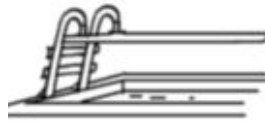
Matalàs
o flotador?

_____

Socorrista
o monitor?

_____

Tobogan
o trampolí?

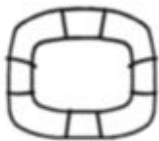
_____

Socorrista
o monitor?

_____

3 Relaciona i escriu paraules compostes.

salva •

• gotes ▶ _____

alta •

• taps ▶ _____

compta •

• vides ▶ _____

lleva •

• veu ▶ _____

4 Llig, endevina i obtindràs una paraula composta que s'utilitza molt a l'estiu.

L'ombra que jo et faig
a l'estiu et va molt bé;
a la platja, a la piscina
i al parc aquàtic també.

Sóc el _____ - _____

Nom _____ Data _____

1 Ratlla la forma intrusa en cada grup.

Passat	tenia era cantà havia anat mengem conegué
Present	escoltem vols canten aniràs riuen escrivim
Futur	volia haurà vingut comprendràs anirem obriré haureu vist

2 Copia aquesta oració posant el verb en passat i en futur.

- L'autobús arriba a les deu en punt. ▶ _____
- ▶ _____

3 Indica, seguint el codi, a quin tipus de temps pertany cada forma verbal.

<u>Temps simple</u>	• vaig haver pagat	• arribaré	• vam tancar
<u>Temps compost</u>	• havíeu arribat	• hem pagat	• tancava
<u>Temps perifràstic</u>	• vau haver arribat	• paguen	• hagueren vingut

4 Explica la diferència entre els temps perfets i els imperfets.

REPASSA AQUESTA INFORMACIÓ. Després, corregeix les activitats anteriors.

Els **temps verbals** són els conjunts de les formes verbals que situen l'acció en el mateix temps i en el mateix mode.

Segons el moment en què situen l'acció, hi ha **temps de passat, de present o de futur**. Segons els elements que els componen, hi ha **temps simples, compostos o perifràstics**. Segons com presenten l'acció, hi ha **temps perfets o imperfets**.

Nom _____ Data _____

- 1** Encercla de blau els punts i seguit, de verd els punts i a part i de roig el punt final.

El niu

Ahir vaig vore un niu en un arbre. Era menut i redonet. Semblava un bolic de branquetes amb plomes enganxades.

Jo volia agafar-lo per ensenyar-lo als amics, però la mare no em va deixar. Ella deia que algun ocell havia dedicat molt de temps i esforç a construir-lo i que de segur que el mateix ocell o un altre aprofitaria el niu més d'una vegada.

Potser té raó. A la primavera, quan els ocells tornen a aparellar-se, aniré a vore si el niu està ocupat.

- 2** Copia aquest text amb els punts i les majúscules que calga. Obtindràs quatre oracions.

Anna i jo seiem juntes a classe ella té els ulls verds i els cabells negres i llisos és molt simpàtica i divertida a més, sempre m'ajuda quan no entenc alguna cosa

---

- 3** Escribe els signes de puntuació que falten en aquestes oracions.

- Quina calor que fa hui
- Qui t'ha donat aquest paper
- Marina fa una lletra molt bonica
- La cova és molt fosca. Quina por que fa
- Quan vindràs a jugar a pilota
- Crec que aquella és la teua cosina Magda

- REPASSA AQUESTA INFORMACIÓ.** Després, corregeix les activitats anteriors.

Per a indicar que una oració acaba, utilitzem diversos signes de puntuació.

- Al final de les oracions en què s'afirma o es nega alguna cosa s'escriu un **punt** (.).
- Al final de les oracions en què es pregunta alguna cosa s'escriu un **signe d'interrogació** (?).
- Al final de les oracions en què s'expressa sorpresa, admiració, por, etc. s'escriu un **signe d'exclamació** o **admiració** (!).

Nom _____ Data _____

1 Ratlla els cinc elements que no pertanyen al centre comercial.

perruqueria

biblioteca

botiga de roba

autopista

zoològic

supermercat

ajuntament

cafeteria

escola

garatge

sabateria

joieria

2 Ompli els buits de cada oració amb les paraules adequades.

aparador ple cridanera abellidors barata ofertes

- Aquest supermercat sempre està _____
perquè fa bones _____

- En aquesta botiga, la roba és _____, però massa _____ per al meu gust.

- A l'_____ d'aquesta pastisseria sempre hi ha uns dolços molt _____

3 Escriu paraules que signifiquen el contrari usant els prefixos *im-* o *des-*.

• possible ► _____

• fer ► _____

• parell ► _____

• muntar ► _____

• mòbil ► _____

• tapar ► _____

• pur ► _____

• pintar ► _____

Nom _____ Data _____

1 Subratlla les formes verbals que pertanyen a verbs de la 1a conjugació.

- Ahir vaig comprar farina i vaig fer un pastís.
- Hui fa bon dia, però els meteoròlegs han dit que demà nevarà.
- Quan era menuda, la mare cantava en un cor.
- A casa de l'àvia hem trobat un bagul que conté molts barrets antics.

2 Copia els verbs que has subratllat abans i escriu-ne les formes no personals.

Verb	Infinitiu	Gerundi	Participi
<u>vaig comprar</u>	<u>comprar</u>	<u>comprant</u>	<u>comprat</u>
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

3 Completa aquesta taula amb les formes verbals d'indicatiu que hi falten.

	Present	Imperfet	Futur	Condicional
Jo	cante	cantava	cantaré	_____
Tu	_____	_____	_____	_____
Ell/Ella	_____	_____	_____	_____
Nosaltres	cantem	_____	_____	_____
Vosaltres	_____	_____	_____	_____
Els/Elles	_____	cantaven	_____	cantarien

REPASSA AQUESTA INFORMACIÓ. Després, corregeix les activitats anteriors.

Els verbs que tenen l'infinitiu acabat en **-ar** pertanyen a la **primera conjugació**. La majoria de verbs de la primera conjugació es conjuguen com *parlar*.

Nom _____ Data _____

1 Encercla les comes i digues quina norma de l'ús de la coma exemplifica cada nota.

A Estimat Manel, Telefona'm i et contaré les últimes novetats en l'assumpte dels contractes. Una abraçada, Arnau	B Ma tia Olaia té facilitat per als idiomes. Ja sap parlar l'anglès, el grec, el francès i l'italià. Ara està aprenent el basc.	C Marta i Andreu, els meus veïns, volen aprendre alemany. Per això han decidit anar-se'n a viure a Berlín una temporada.

A _____

_____

B _____**C** _____**2** Posa coma on calga.

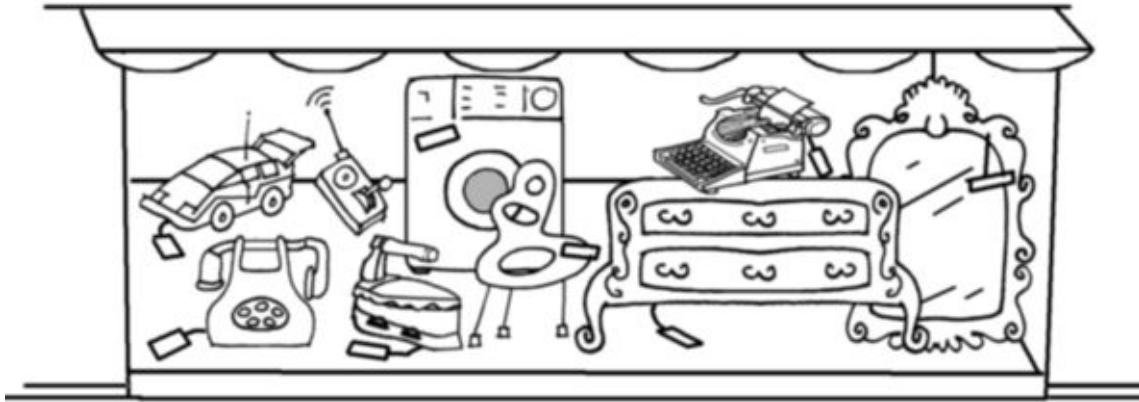
- Pepet l'amic del meu fill toca el tabal en la colla del poble.
- Vés a la carnisseria i compra conill pollastre vedella i dues hamburgueses.
- A Raül i Fina els meus cosins els agrada el tenis el bàsquet i els escacs.
- La mestra de Tomeu Vicenta ha guanyat el concurs de literatura.
- Andreu Ivan Tara i Haila són companys de classe des de menuts.

REPASSA AQUESTA INFORMACIÓ. Després, corregeix les activitats anteriors.S'escriu **coma** (,) en els casos següents:

- Per separar els elements d'una enumeració.
- Per fer un aclariment dins d'una oració.
- En les notes d'avís i en les cartes, després de la salutació i del comiat.

Nom _____ Data _____

1 Encercla els cinc objectes que podries trobar en una botiga d'antiquitats i escriu-ne els noms.

2 Ordena les síl·labes i completa les oracions amb els noms d'oficis que formes.

DO RES RA TAU RA

POR TRANS TA TIS

QUA TI RI AN

- L' _____ ven objectes antics a la seua botiga.
- La _____ repara els danys que ha patit la pintura.
- El _____ descarrega el moble antic amb cura.

3 Utilitza el sufix adequat per a completar cada paraula.

-ista -ada -ó -era -er -ós -eria -et

• Té molta fama. ▶ fam _____	• Tassa gran. ▶ tass _____
• Qui reparteix les cartes. ▶ cart _____	• Qui transporta coses. ▶ transport _____
• Lloc on venen sabates. ▶ sabat _____	• Conjunt de gossos. ▶ goss _____
• Quadre menut. ▶ quadr _____	• Arbre que fa prunes. ▶ prun _____

Nom _____ Data _____

1 Encercla la forma correcta de l'infinitiu que correspon a cada verb.

escrivia	escriure	escrivir	corrarem	correr	córrer

rebia	recibir	rebre	has sabut	sabre	saber

batem	batre	batir	interromps	interrompre	interromper

2 Completa cada temps amb les formes verbals d'indicatiu que hi falten.

- *Témer*, present ▶ tem, _____, _____, _____, temeu, _____
- *Saber*, imperfect ▶ _____, _____, sabia, sabíem, _____, _____
- *Rebre*, passat simple ▶ rebé, reberes, _____, _____, _____, _____
- *Creure*, futur ▶ creuré, _____, creurà, _____, _____, _____

3 Escribeu les formes de futur i condicional de cada verb.

<i>Debatre</i> Futur	<i>Debatre</i> Condicional	<i>Nàixer</i> Futur	<i>Nàixer</i> Condicional
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

REPASSA AQUESTA INFORMACIÓ. Després, corregeix les activitats anteriors.

Els verbs que tenen l'infinitiu acabat en **-er** o **-re** pertanyen a la **segona conjugació**. Segons l'acabament de l'infinitiu, els verbs de la segona conjugació es conjuguen com *témer* o com *batre*.

Nom _____ Data _____

1 Escriu els dos punts on calga i indica si introdueixen enumeracions anunciades o citacions exactes.

- Quan va arribar li va dir «Per què no vingueres ahir?». ► _____
- Compraré algunes coses peix, carn, fruita i verdures. ► _____
- Quan es fan les onze, la mestra diu «Tots al patil!». ► _____
- Vindran a sopar uns amics Guillem, Roser, Albert i Àlvar. ► _____

2 Escriu una enumeració anunciada a partir de la llista. Usa la paraula en negreta per a introduir-la i no oblidis els dos punts ni les comes necessàries.

PASTÍS DE POMA

Ingredients

- pomes
- mantega
- pasta fullada
- mermelada

El pastís de poma es fa amb aquests _____
 _____
 _____

3 Escriu una oració per a explicar el que passa entre la mare i el fill. Has d'usar els dos punts i les cometes per a introduir les paraules dels personatges.

La mare _____
 _____,
 i el fill _____
 _____

REPASSA AQUESTA INFORMACIÓ. Després, corregeix les activitats anteriors.

S'escriuen **dos punts** (:) en els casos següents:

- Per introduir una enumeració que s'anuncia.
- Abans de citar les paraules exactes que ha dit una persona.

Nom _____ Data _____

1 Encercla en cada cas la paraula que corresponga.

- Habitatge de cada família del poblat. ▶ cabanya   magatzem
- Lloc on es guardaven els ramats. ▶ tanca   estable
- Lloc on es guardaven les collites. ▶ teler   magatzem
- Element que envolta i protegeix el poblat. ▶ tanca   atifell

2 Completa cada oració amb la paraula adequada.

atifells   arpons   llances   teler

- Els caçadors es preparen per abatre el mamut amb les _____

- L'artesà fabrica _____ de fang per a guardar-hi aliments.

- El teixidor utilitza un _____ per a teixir teles.

- Els joves han anat al riu a pescar peixos amb uns _____

3 Encercla les paraules amb sufix diminutiu i anota les paraules de què provenen.

Vola, vola, abelleta,

que hui fa molt bon aiet,

i prepara'm la meleta

que jo em pose en el suquet.

_____

_____

_____

_____

Nom _____ Data _____

1 Classifica els verbs següents segons la conjugació a què pertanyen.

dormir   aparéixer   beure   canviar   eixir   cobrir   córrer   tossir
 donar   voler   pagar   caçar   prendre   vestir   centrar

1a _____

2a _____

3a _____

2 Ratlla la forma verbal incorrecta en cada cas.

- El iaio no hi **sent / senteix** bé de l'orella dreta.
- Vigila l'olla i quan l'aigua **bullisca / bulla**, ja hi pots posar l'arròs.
- Si has d'arribar tard, avisa els pares perquè no **paten / patisquen**.
- Demanaré a la mare que em **cosisca / cusa** aquest botó.

3 Escribe el verb de la 3a conjugació representat.**REPASSA AQUESTA INFORMACIÓ.** Després, corregeix les activitats anteriors.

Els verbs que tenen l'infinitiu acabat en **-ir** pertanyen a la **tercera conjugació**. Molts verbs de la tercera conjugació es conjuguen com *sentir*; d'altres segueixen el model de *patir* i afigen **-isc** o **-eix** en algunes persones.

Nom _____ Data _____

1 Escriu davant de cada paraula la forma de l'article (*el, la o l'*) corresponent.

- _____ casa
- _____ home
- _____ jardí
- _____ arbre
- _____ amiga
- _____ balena
- _____ aigua
- _____ perol
- _____ unglà
- _____ espai
- _____ elefant
- _____ llapis

2 Ratlla l'opció incorrecta en cada cas.

un potet d'iogurt

un potet de iogurt

un camp ple d'herba

un camp ple de herba

un muntó de arena

un muntó d'arena

un flascó de iode

un flascó d'iode

3 Copia cada oració corregint dos errors d'apostrofació.

- Montse, la amiga de la mare, és conductora de autobusos.

_____

- El meu cosí Robert estudia a l'Universitat de Alacant.

_____

- En l'alfabet, l'ela va sempre davant de l'ema, Àlvar!

_____

REPASSA AQUESTA INFORMACIÓ. Després, corregeix les activitats anteriors.

Els articles **el** i **la** i la preposició **de** s'apostrofen (**l'**, **d'**) generalment davant d'una paraula que comença en vocal o en **h**. Però hi ha algunes excepcions:

- L'article **la** no s'apostrofa davant de les paraules que comencen en **i, u, hi, hu** àtones.
- Ni els articles **el** i **la** ni la preposició **de** s'apostrofen davant de paraules que comencen en **i, u, hi, hu** quan fan de consonant i no de vocal.
- Tampoc s'apostrofen **la** i **de** davant del nom de les lletres.

Nom _____ Data _____

1 Observa i completa el text triant, en cada cas, la paraula adequada de cada grup.

menjador pati estany

recolzats agenollat asseguda

mosaic marbre fusta

Una escena domèstica

Aquesta és la casa dels Octavis, a Roma. Podem vore l'amo i un amic còmodament
..... al _____, gaudint dels plats que els ofereix el servent.

Has vist quin _ _ _ _ _ tan bonic hi ha al terra?

També podem vore el _____, decorat amb estàtues de _ _ _ _ _

El fill de la família està ..... a terra, jugant amb un cavallet de _ _ _ _ _
mentre sa mare, ... a la vora de l' _____, el vigila.

2 Copia canviant les expressions destacades per substantius formats amb els sufixos augmentatius *-ot/-ota* o *-às/-assa*.

- Claudi té una **pilota molt gran**. ▶ _____
- El mestre duia un **llibre enorme**. ▶ _____
- Els romans rics tenien **cases immenses**. ▶ _____
- Aquells rics duien una **vida molt bona**. ▶ _____
- El gladiador era un **home molt gran**. ▶ _____

Nom _____ Data _____

1 Escriu l'infinitiu que correspon a cada verb i encercla l'arrel en les dues formes.

- jugue ▶ jugar _____
- alcem ▶ _____
- temeu ▶ _____
- sentia ▶ _____
- busques ▶ _____
- pugem ▶ _____
- regà ▶ _____
- mengí ▶ _____
- canta ▶ _____

2 Resol aquestes qüestions sobre els verbs anteriors.

- Has observat, en algun cas, canvis en l'arrel? Anota les consonants que alternen.

_____ ▶ _____ ▶ _____ ▶ _____ ▶ _____

- Marca l'opció correcta. Els canvis de consonant en l'arrel que has observat...

són deguts simplement a les normes ortogràfiques (s'escriu **ç** davant de **a, o, u** i **c** davant de **e, i**; s'escriu **j** davant de **a, o, u** i **g** davant de **e, i**, etc.).

indiquen que aquests verbs no segueixen els seus models de conjugació.

- Els verbs que presenten variacions com les que hem vist, són regulars o irregulars?

_____

3 Escriu la primera persona del singular del present, el passat simple i el futur d'indicatiu, compara-les i digues si els verbs són regulars o irregulars.

- trobar ▶ Trobe, trobí, trobaré. És un verb regular. _____
- voler ▶ _____
- debatre ▶ _____
- eixir ▶ _____

REPASSA AQUESTA INFORMACIÓ. Després, corregeix les activitats anteriors.

Els verbs **regulars** mantenen l'arrel igual en totes les formes i presenten les mateixes desinències que el verb que els serveix de model de conjugació.

Els verbs que no compleixen alguna d'aquestes dues condicions són **irregulars**.

Nom _____ Data _____

1 Llig aquestes oracions i encercla les contraccions que hi trobes.

- Als mesos de primavera fa goig passejar pel camp.
- Dels set germans, sis estudien música al conservatori municipal.
- Quan vingues de ca l'àvia passa pel supermercat.
- Pels carrerons del barri vell no cap ni una bicicleta.

2 Ompli els buits amb la combinació adequada.

al a l' als del de l' dels pel per l' pels

- Joan sempre torna a casa _____ carrer _____ Om.
- Anem _____ cine o lloguem una pel·lícula _____ videoclub?
- _____ estiu, m'agrada anar amb bici _____ camins _____ horts.
- El museu va donar _____ xativins els fòssils trobats _____ historiador.

3 Escriu cada grup en singular o en plural, segons que corresponga.

- _____ ► els homenatges als ancians
- el cotxe de l'oncle ► _____
- _____ ► les atencions dels infermers
- el passeig per l'hort ► _____

REPASSA AQUESTA INFORMACIÓ. Després, corregeix les activitats anteriors.

Generalment, quan les preposicions **a**, **de** i **per** entren en contacte amb els articles **el** i **els**, s'uneixen i formen una sola paraula: **al**, **als**, **del**, **dels**, **pel**, **pels**. Aquest fenomen s'anomena **contracció**.

Si l'article **el** s'ha d'apostrofar (**l'**) amb la paraula següent, no es fa la contracció:
a l', **de l'**, **per l'**.

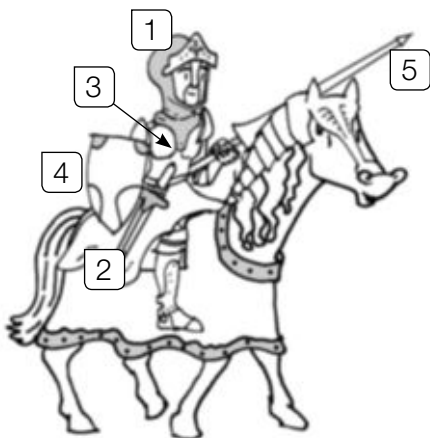
Nom _____ Data _____

1 Encercla la paraula equivocada en cada oració i copia-la substituint el mot erroni per un d'aquests que et proposem.

cavalcà   lluitaven   colpejà   aplaudia

- Els cavallers cantaven per aconseguir fama i l'amor de les dames.
_____
- El públic dels tornejos avorria molt els cavallers que hi participaven.
_____
- El cavaller Negre pintà el cavaller Groc amb la maça i el va fer caure del cavall.
_____
- El marquès pujà al cavall i caminà sense descans fins al castell del rei.
_____

2 Observa i completa el nom dels objectes que du el cavaller.

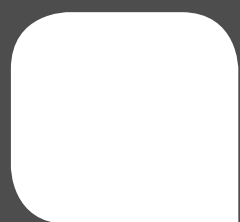

1	C						
2		S				A	
3	A		M				
4		S			T		
5	L	L					

3 Completa amb el nom de la localitat que correspon a cada gentilici.

- Marc és saguntí. És de _____
- Jordi és alcoià. És d' _____
- Murta és alzirenya. És d' _____
- Marie és parisenca. És de _____
- Irina és romanesa. És de _____
- Liang és xinés. És de la _____
- Hassan és marroquí. És del _____
- Pietro és italià. És d' _____

Programa
d'ampliació

Nom _____ Data _____

1 Llig aquest text sobre comunicació animal i resol les qüestions posteriors.

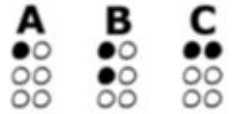

Animalades

El llenguatge és una forma de comunicació exclusiva dels humans. Els animals també es comuniquen però no usen el llenguatge. Llavors, com ho fan? Doncs, fonamentalment, emprant senyals visuals i acústics. Les abelles, per exemple, indiquen a les companyes la localització d'una flor mitjançant una dansa. El tipus de moviments i la durada indiquen la proximitat o llunyania de la flor i la seua situació respecte del sol. Els dofins, en canvi, combinen senyals visuals (salts de diferents tipus) i acústics (sons d'una varietat infinita, com ara xiulits, roncs...).

- Quin tipus de senyals fan servir les abelles per comunicar-se? _____
- Quins tipus de senyals fan servir els dofins? _____
- Quina diferència hi ha entre la manera de comunicar-se dels humans i la dels animals? Explica-ho comparant els elements que usen per a comunicar-se els uns i els altres.

2 Relaciona i coneixeràs altres sistemes de comunicació de les persones.

Braille

Sistema d'escriptura en què els conceptes es representen amb dibuixos.

jeroglífic

Codi basat en gestos i senyals visuals fets amb les mans i altres parts del cos.

llenguatge de signes

Sistema de lectura i escriptura en què cada lletra es representa amb un conjunt de punts en relleu.

3 Observa la imatge i marca l'afirmació verdadera.

- En un text oral, l'emissor i el receptor han de coincidir en el temps, és a dir, en el moment en què es comuniquen.
- En un text oral, l'emissor i el receptor han de coincidir en l'espai, és a dir, han d'estar junts en el mateix lloc.

4 Encercla els casos en què s'utilitza el llenguatge escrit.

correu electrònic

videoconferència

xat

bloc

5 Llig la norma i completa les paraules de més avall amb **c** o **q**.

Generalment, el so **k** es representa amb **c** davant de **u**, però s'escriu amb **q** davant de **ua** si el grup forma part de la mateixa síl·laba.

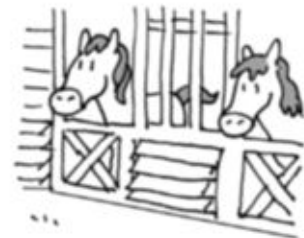
es__ut

__uadern

pel·lí__ula

__uadra

__uaranta

__uiner

__uadre

va__una

Nom _____ Data _____

1 Llig el text sobre les llengües i resol les qüestions posteriors.**En família**

Saps que les llengües, com els humans, s'agrupen en famílies segons les semblances que presenten? La nostra, per exemple, s'agrupa amb d'altres com el castellà, el portugués, el francès, l'italià i el romanés en la família romànica. Es tracta de llengües que tenen com a origen o llengua mare el llatí. Per això, l'italià i el valencià, posem per cas, són més semblants que l'italià i l'anglès, perquè l'anglès i l'alemany pertanyen a una altra família: l'anglogermànica.

- De quina llengua procedeixen les llengües romàniques? _____
- Quines llengües romàniques saps parlar? _____
- Un valencià que no sàpia una altra llengua, amb qui s'entendrà més fàcilment, amb un portugués o amb un alemany? Per què? _____

2 Copia al seu lloc les paraules proposades. En acabant, pinta les columnes de les llengües romàniques.

livre   pão   mano   foot   sohn   braccio

	Anglès	Francés	Portugués	Italià	Alemany
	arm	bras	braço		arm
		pied	pé	piede	fub
	bread	pain		pane	brot
	book		livro	libro	buch
	son	fiis	filho	figlio	
	hand	main	mão		hand

3 Indica de quina comunitat d'Espanya és cada una i què parla. Després, respon.

▶ És de _____ i parla _____

És del _____ i parla _____ ◀

• Quina de les dues llengües anteriors no deu ser romànica? _____

4 Llig la norma i encercla les paraules de més avall en què la *r* sona forta.

Generalment, la *r* entre vocals representa el so *r* suau (*cara*) i la *rr* representa el so *r* fort (*parra*). Ara bé, en alguns casos la *r* entre vocals representa el so *r* fort:

- Quan va darrere de guionet, en les paraules compostes (*penja-robres*).
- Quan va darrere d'un prefix com ara **anti-**, **auto-**, **co-**, **contra-**, **multi-**, **pre-**, **semi-**... (*antireglamentari*).

- paret
- vorera
- antiràbic
- contrari
- coregnar
- mata-rates
- matèria
- multiracial
- preromà
- semirígid
- porta-rotllos
- autora
- girar
- coral
- contrareforma
- autoretrat
- Marina
- Vila-real

Alerta! No totes les paraules contenen prefixos.

5 Escribe la lletra que ocupa cada posició en l'alfabet.

15	20	15	18	9	14	15	12	1	18	9	14	7	15	12	5	7
													ò			

6 En la paraula anterior, pinta de roig la *r* que sona forta i de blau la que sona suau. Després explica en què és especialista aquest metge.

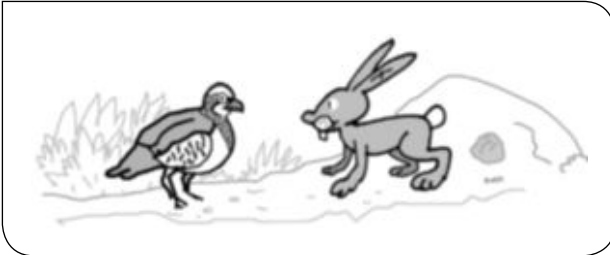

Nom _____ Data _____

1 Llig el text sobre el gènere dels substantius i resol les qüestions posteriors.**Uns substantius curiosos**

Normalment, el gènere femení es forma afegint al masculí sufixos com **-a**, **-na** o **-essa**. Així, de *carnisser*, tenim *carnissera*; de *cosí*, *cosina*, i de *jutge*, *jutgessa*.

Però hi ha alguns substantius que tenen el femení com a forma principal i és el masculí el que es forma afegint el sufix **-ot** al femení. Així, el masculí de *llebre* és *llebrot* i el de *perdiu*, *perdigot*.

- Com es forma el femení d'un substantiu? _____

- Per què són especials substantius com *llebre* o *perdiu*? _____

- Forma el masculí d'aquestes paraules afegint **-ot**.

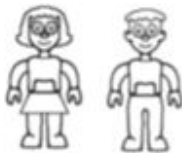

- guatla ► _____

- bruixa ► _____

- nina ► _____

- abella ► _____

2 De vegades, les paraules tenen significats diferents quan canvien de gènere. Relaciona cada grup amb el significat corresponent i ho comprovaràs.

una clau •	• Manera de disposar els objectes segons una regla determinada.
un ordre •	• Salutació, com ara <i>Hola</i> , <i>Bon dia</i> , <i>Adéu</i> ...
el salut •	• Tija metàl·lica que es clava en una fusta o en la paret.
una ordre •	• Estat del cos en què no hi ha malalties i tot funciona bé.
un clau •	• Manament, instrucció que cal seguir.
la salut •	• Instrument que serveix per a obrir una porta, una caixa...

3 Fixa't en els models i escriu el plural d'alguns substantius acabats en -s.

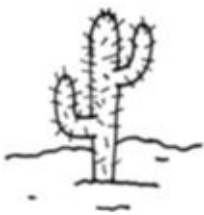
En afegir -os,
doblen la -s

- pastís ► pastissos
- rus ► _____
- succés ► _____
- tros ► _____
- cabàs ► _____

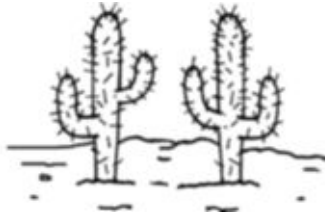
En afegir -os,
no doblen la -s

- mes ► mesos
- avís ► _____
- autobús ► _____
- permís ► _____
- francés ► _____

4 Altres paraules acabades en -s no varien en nombre. Escriu el plural en cada cas.

un cactus

dos _____

un llapis

molts _____

un globus

quatre _____

un atlas

uns _____

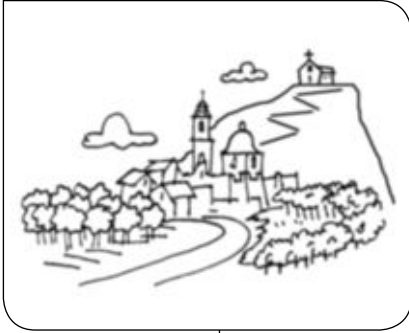
5 Llig la norma i completa les paraules amb *j* o *g*. Consulta el diccionari, si cal.

El so **g** de *gelat* es representa amb **j** i amb **g**.

- S'escriu **j** davant de **a, o, u** (*pluja, jove, ajuda*).
- S'escriu **g** davant de **e, i** (*genoll, àgil*). Tanmateix, s'escriu **j** davant de **e** en els grups **-jecc-** i **-ject-**, en alguns noms propis i en paraules com *majestat, jeroglífic*...

- ob____ecte
- se____ell
- in____ecció
- con____elat
- ma____estuós
- ____uliol
- ____aponés
- ____eni
- ____èssica
- ____esús
- afe____ir
- re____irar
- ____eroglífics
- ____eremies
- sub____ecte

Nom _____ Data _____

1 Llig el text sobre l'ús de l'article i resol les qüestions posteriors.**Amb nom propi**

En algunes llengües, com el castellà, és incorrecte i considerat vulgar l'ús de l'article davant dels noms propis de persona. En canvi, en la nostra llengua es pot usar l'article davant dels noms propis de persona en contextos familiars. A més, els noms propis de lloc també poden anar precedits de l'article: totes les comarques valencianes el porten (l'Horta, la Ribera, l'Alcoià, la Plana Alta...) i els noms d'alguns pobles, com l'Alcúdia o la Pobla del Duc, també el requereixen.

- Pel que fa a l'ús de l'article davant dels noms propis de persona, quina diferència hi ha entre el valencià i el castellà? _____
- Quan es pot usar el nom propi de persona amb l'article? _____
- Quins altres noms propis poden portar l'article davant? _____
- En quina comarca vius tu? _____

2 Copia substituint cada lletra destacada per l'anterior en l'alfabet i descobreix noms de pobles amb article.Empar viu a **mb Mmptb ef Sboft**.Guillem vol visitar **fm Qvjh ef Tboub Nbsjb**.Jaume va nàixer a **mb Wjmb Kpjptb**.

3 També s'usa l'article davant d'alguns noms de països, continents o zones geogràfiques. Escriu *el, la, l', els* o *les*, segons que corresponga.

- ___ Xina
- ___ Índia
- ___ Marroc
- ___ Regne Unit
- ___ Perú
- ___ Japó
- ___ illes Balears
- ___ Brasil
- ___ Costa d'Ivori
- ___ Àrabia Saudita
- ___ Amèrica del Sud
- ___ Estats Units

4 Llig la informació següent i posa l'accent obert o tancat sobre les vocals destacades en les paraules de més avall.

L'accent gràfic sobre la **e** i la **o** pot ser obert o tancat.

- Molt sovint, si la **e** o la **o** estan en una paraula plana o esdrúixola que cal accentuar, hi posarem l'accent obert (*cèl·lula, harmònica*).
- Generalment, si la **e** o la **o** estan en una paraula aguda que cal accentuar, hi posarem l'accent tancat (*xinés, esbós*).

- ciències
- deposit
- solid
- cafe
- caloros
- copia
- satel·lit
- frances
- colonia
- polemic
- tornare
- canto
- paciència
- perdua
- atomic

5 Posa l'accent a les paraules de cada grup seguint les indicacions.

Són agudes amb accent obert	▶	pero això allo perque arros Novetle
Són planes amb accent tancat	▶	estomac correr erem ereu ocorrer temer creixer
Són esdrúixoles amb accent tancat	▶	esglesia tombola gondola polvora formula

6 Tria una paraula de cada grup de l'activitat anterior i escriu-hi una oració.

Nom _____ Data _____

- 1** Llig el text sobre una utilitat especial dels pronoms en plural i resol les qüestions posteriors.

Falsa modèstia

T'has fixat que hi ha textos firmats per un únic autor, però que usen la forma «nosaltres» en lloc de «jo»? Usen sempre els verbs en plural (*pensem, hem observat, descobrirem...*) encara que qui parle siga una única persona. Es tracta d'una tècnica molt habitual en textos formals, com ara articles científics, treballs de classe... Aquesta forma de plural s'anomena «plural de modèstia». Si tu també utilitzes aquesta tècnica, faràs uns treballs excel·lents, modèstia a part.

- En què consisteix el plural de modèstia? _____
_____
- En quin tipus de textos se sol emprar? _____
_____
- Marca. Quin dels dos textos usa el plural de modèstia?

Les revisions oftalmològiques
Per Elisa Badia

Aquest estudi ens permet concloure que la pantalla de l'ordinador pot ser molt perjudicial per a la vista.

Les revisions oftalmològiques
Per Pere Saus

Aquest estudi em permet concloure que la pantalla de l'ordinador pot ser molt perjudicial per a la vista.

- 2** Copia el text fent servir el plural de modèstia.

He analitzat moltes llepolies i puc afirmar que aporten pocs elements nutritius. En canvi, poden causar càries i obesitat. Per això recomane consumir-ne poques.

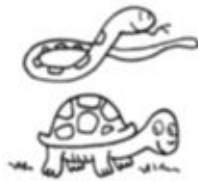
3 Marca i copia la paraula correcta. Si cal, consulta el diccionari.

xandall

xàndall

_____

rèptils

reptils

_____

fútbol

futbol

_____

olimpíades

olimpiades

_____

tulipa

tulipà

_____

xíclet

xiclet

_____

heroi

héroi

_____

atmosfera

atmòsfera

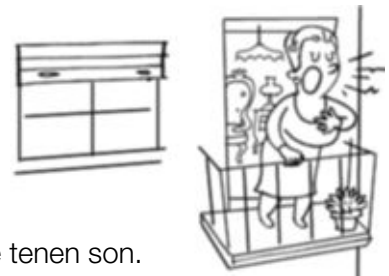
_____

4 En cada oració hi ha dues paraules que només es diferencien per l'accent. Encercla-les i copia cada una davant de la definició corresponent. Si cal, consulta el diccionari.

- Es veu que aquesta dona és cantant d'òpera.

_____ ► Verb ser.

_____ ► Pronom feble.

- Els meus germans són molt dormidors; sempre tenen son.

_____ ► Ganes de dormir

_____ ► Verb ser.

- El meu gat passa el dia fent: «Mèu, méu!».

_____ ► Possessiu.

_____ ► So que fa el gat.

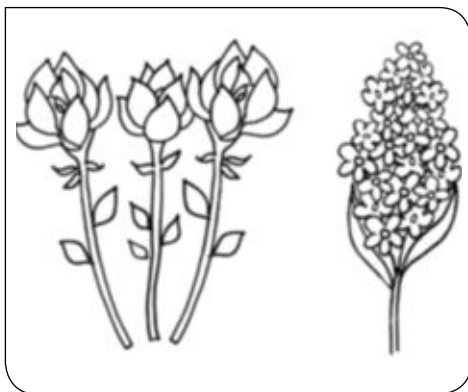

- Hi ha pèl del gos pel sofà; es veu que s'hi ha gitat damunt.

_____ ► Contracció.

_____ ► Cada un dels filaments que cobreixen la pell dels mamífers.

Nom _____ Data _____

1 Llig el text sobre uns adjectius especials i resol les qüestions posteriors.**De tots els colors**

Hi ha alguns adjectius que indiquen color i que procedeixen d'un substantiu. Generalment es tracta de noms de flors, com ara rosa, lila, fúcsia; però també de noms d'aliments, com ara taronja i salmó, o de minerals, com ara plata, maragda, turquesa... La particularitat que presenten aquests adjectius és que són invariables, és a dir, no canvien de gènere ni nombre: *una camisa taronja, un jersei taronja, uns calcetins taronja...*

Ja veus que d'adjectius, n'hi ha de tots els colors!

- Quins adjectius que indiquen color són invariables? Posa'n dos exemples.

- Coneixes altres adjectius d'aquest tipus? Escriu-ne dos a partir dels dibuixos.

___ a ___ s s ___

v ___ | ___

- Escriu el color en el gènere i el nombre corresponent.

blau

un biquini _____

unes sabates _____

fúcsia

un mocador _____

una falda _____

groc

una capa _____

uns impermeables _____

salmó

una camiseta _____

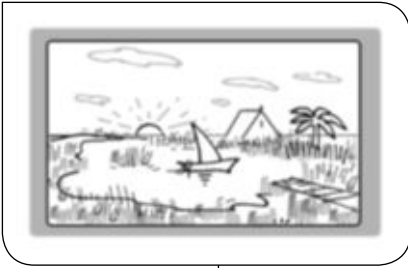
uns pantalons _____

blanc

un abric _____

uns calcetins _____

2 Subratlla els adjectius del text, copia'ls i indica el substantiu que modifiquen.

Postals

A la caseta del Palmar, l'olor de taronja ho envaïa tot. Encara ho recorde com si fóra ara: matins assolellats nadant a la bassa, vesprades caloroses dormint a l'ombra de la figuera i... sobretot aquells cels taronja quan el sol es ponía, com els que eixien en les postals que els turistes anglesos compraven.

- _____ ▶ _____
- _____ ▶ _____
- _____ ▶ _____
- _____ ▶ _____

• Fixa't en la paraula *taronja* i marca. De quina classe de paraula es tracta en cada cas?

l'olor de taronja

substantiu

adjectiu

verb

aquells cels taronja

substantiu

adjectiu

verb

3 Subratlla les paraules que continguen *s* sonora i completa la norma.

La saviesa és vida del cor i llum de la vista.

De riquesa i bondat, la meitat de la meitat.

Pobresa no és baixaesa.

Els substantius derivats d'adjectius amb el sufix **-esa** s'escriuen amb _____. Per exemple, _____ de l'adjectiu *savi* o _____ de l'adjectiu *ric*.

• Forma substantius acabats en **-esa** a partir d'aquests adjectius.

- bell ▶ _____
- ràpid ▶ _____
- ferm ▶ _____
- cert ▶ _____
- dur ▶ _____
- sord ▶ _____
- pàl·lid ▶ _____
- lleuger ▶ _____
- madur ▶ _____

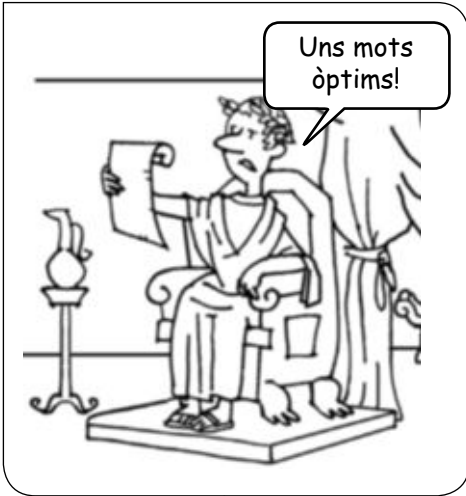
4 Combina el verb *posar* amb els inicis següents i escriu els verbs resultants. Tots tenen el so *s* sonora.

ex- • im-
re- • pro-
su- • o-

_____ *exposar* _____
_____ _____
_____ _____

Nom _____ Data _____

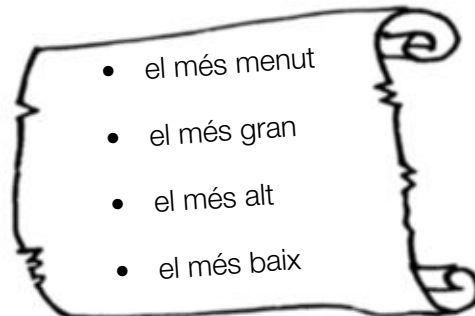
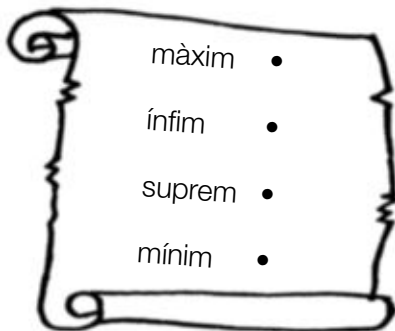
1 Llig el text sobre els superlatius i resol les qüestions posteriors.

En grau superlatiu

En la nostra llengua el superlatiu sol formar-se de dues maneres: *el més + adjectiu* (*el més simpàtic*) o afegint la terminació **-íssim** a l'adjectiu (*simpatiquíssim*). Però, a més, conservem alguns adjectius que són superlatius procedents directament del llatí. Per exemple, podem dir *òptim*, en lloc de *boníssim*, o *pèssim*, en lloc de *roïníssim*. Aquestes formes originàries del llatí et seran molt útils per als textos més formals i t'ajudaran a comprendre conceptes matemàtics com ara *màxim* i *mínim*.

- Com es forma normalment el superlatiu? _____
- Per a què serveix el grau superlatiu dels adjectius? _____
- Relaciona cada superlatiu d'origen llatí amb la construcció equivalent.

- Els adjectius que hi ha més avall també són superlatius. Consulta, si cal, el diccionari, i explica el significat de cada un.

paupèrrim _____

celebèrrim _____

2 Llig el text, subratlla'n les paraules acabades en **-essa** i marca l'afirmació correcta.

Una alcaldessa molt poderosa

Pocs dies abans de les eleccions, l'aspirant a l'alcaldia de Vallverda va fer un discurs a la plaça de la deessa Atena i digué:

–Us promet que construiré un pont.

La metgessa del poble, que estava molt atenta al discurs, va cridar:

–Però, senyora, si ací no tenim riu ni barranc!

I la futura alcaldessa va respondre:

–No patiu, que també els faré.

La terminació **-essa** transforma mots masculins en mots femenins.

La terminació **-essa** transforma els adjectius en substantius.

3 Aplica la norma anterior i forma el femení d'aquests substantius.

- comte ► _____
- jutge ► _____
- poeta ► _____
- duc ► _____
- tigre ► _____
- sacerdot ► _____

4 Ompli cada buit dels titulars amb la terminació adequada. Obtindràs paraules amb el so s sorda.

-gressor   -pressor   -missora   -missió   -pressió   -gressió

Un xiquet presencia una a _____ en un parc

L'a _____ fou detingut ahir a les 15.30 al carrer de Baix de València.

Tallen l'e _____ d'una ràdio comarcal

L'e _____ no tenia els permisos necessaris per la seua activitat.

L'amo d'una impremta d'Alacant publica un llibre sobre ovis

L'im _____, molt interessat en el món dels alienígenes, ha decidit llançar el llibre al mercat amb una im _____ de 1.000 exemplars.

Nom _____ Data _____

1 Llig el text sobre conjugacions i resol les qüestions posteriors.

Unes terminacions enganyoses

Reconèixer la conjugació a què pertany un verb és ben fàcil: n'hi ha prou de fixar-se en l'acabament de l'infinitiu (-ar, -er/-re, -ir). Però... i si el verb no acaba en cap d'aquestes terminacions o té una terminació enganyosa? Per exemple, *dur* no acaba en cap de les terminacions anteriors i *dir* acaba com els verbs de la 3a conjugació. No obstant això, ambdós pertanyen a la 2a conjugació, ja que es conjuguen com alguns verbs d'aquesta conjugació. Que curiós, veritat?

- Digues quantes conjugacions hi ha en valencià i quines són. _____
- Explica per què *dur* i *dir* són de la 2a conjugació. _____
- Fixa't en el model i escriu el present d'indicatiu dels verbs *dur* i *dir*.

RIURE

ric

rius

riu

riem

rieu

riuen

DUR

duc _____

_____

_____

_____

_____

_____

DIR

_____

_____

_____

_____

_____

2 Escriu l'infinitiu de cada forma i la conjugació a què pertany.

Forma	vaig	batem	són	tossiü	voldria
Infinitiu					
Conjugació					

3 Ompli els buits de cada missatge amb la síl·laba adequada.

bol

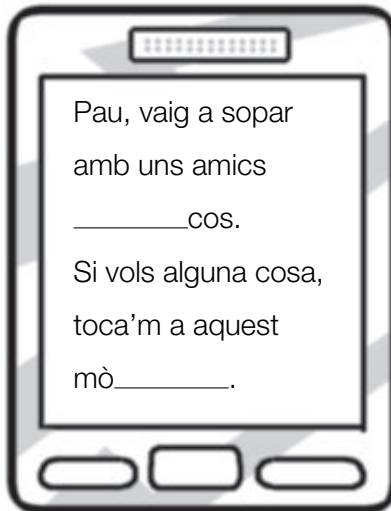
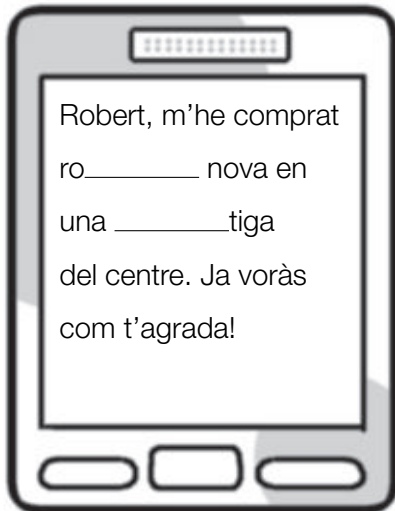
bo

ba

bas

bi

bil

4 Llig la norma i escriu tres paraules més de cada família que la complisquen.

Generalment, les paraules de la mateixa família mantenen les grafies. Així, si *abella* va amb **b**, també van amb **b** *abellot, abeller, abellar, abellerol...*

• *barca,* _____

• *barba,* _____

• *bassa,* _____

5 Tria el verb que falta en cada refrany i escriu-lo en la forma que corresponga.

sembrar

treballar

alabar

trobar

Qui de jove no _____,
de vell dorm a la palla.

No t'_____ tu,
que no et creurà ningú.

Al setembre, qui tinga llavor
que _____

Tal faràs,
tal _____

Nom _____ Data _____

1 Llig el text sobre un ús especial de les persones verbals i respon a les preguntes següents.

Em podria dir
quina hora és?

Una segona que és tercera

Quan diem: «Em podria dir quina hora és?», ho preguntem a alguna persona que tenim davant, no a una tercera persona; per tant, el més normal seria emprar el verb en segona persona. Llavors, per què usem la tercera persona? Doncs perquè quan ens adrecem a una persona major o a algú que no coneixem, li parlem de *vosté*, i el tractament de *vosté* / *vostés* requereix l'ús de la tercera persona en singular i en plural. Per això diem *Vosté sap molt* i no **Vosté saps molt*.

- Quan usem el tractament de *vosté* o *vostés*?
  - Quan parlem amb algú que coneixem.
  - Quan parlem amb algú que no coneixem o amb una persona major.
- A quina persona fan referència en realitat els pronoms *vosté* i *vostés*?
  - A la segona, la que tenim davant en una conversa.
  - A la tercera, la que no està present en la conversa.
- Amb quina forma verbal cal usar *vosté* i *vostés*?
  - Amb la 2a del singular i del plural, respectivament: *vosté vols*, *vostés voleu*.
  - Amb la 3a del singular i del plural, respectivament: *vosté vol*, *vostés volen*.

2 Aquest anunci utilitza el tractament de *vosaltres*. Reescriu-lo usant el tractament de *vostés*.

Benvolguts clients,

Si voleu conèixer els nous plans d'estalvi, passeu per la nostra oficina. Els cent primers aconseguireu un fantàstic joc de maletes. No espereu més i aprofiteu l'oportunitat!

Benvolguts clients,

Si volen conèixer els nous plans d'estalvi, _____

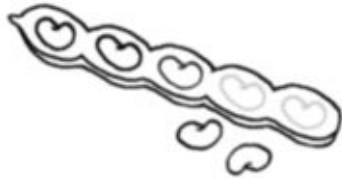

3 Ratlla la paraula mal escrita en cada cas. Si cal, consulta el diccionari.

trèbol

trèvol

faves

fabes

núvol

núbol

cascabell

cascavell

savi

sabi

gavardina

gabardina

caballer

cavaller

abet

avet

4 Llig aquestes normes d'ús de la *v* i completa amb *b* o *v* les oracions següents.

Les desinències de l'imperfet d'indicatiu dels verbs de la 1a conjugació (-ava, -aves...) s'escriuen sempre amb **v** (*jugava, acabava...*).

També s'escriuen amb **v** les formes del verb *haver* (*havia, havent...*).

- Sa___ies que ahir de vesprada mon pare no troba___a les claus de casa?
- L'alcalde ja no recorda___a que hui ha___ia de re___re la regidora de cultura.
- Es va dece___re molt quan va comprovar que les sabates que li agrada___en no li ca___ien.
- Albert, no m'ha___ies dit que ta mare treballa___a en una pastisseria!

5 Subratlla l'opció correcta de cada parell.

- Quan l'aigua, no que hi haja ningú a la cuina.
- Els metges diuen que qui suc de carlota s'hi millor.
- A l'octubre fan un en aquesta .
- Quan Esteve s'assabentà que podia , va d'alegria.

Nom _____ Data _____

1 Llig aquest text sobre altres usos del present i resol les qüestions posteriors.**D'ahir a hui**

En general, fem servir el present per a referir-nos al moment actual, però moltes vegades també l'utilitzem per a explicar fets passats i futurs.

Per exemple, en alguns llibres d'història, tot i que es parle de fa 700 anys, podem trobar que els fets es conten en present: *Els àrabs introdueixen diverses tècniques de reg.* D'aquesta manera aconseguim apropar els fets al present.

També usem el present per a explicar coses que farem en el futur: *Ens veiem demà!* Així, les accions semblen més properes i segures.

• A quins tres moments pot fer referència el temps present? _____

_____

• Què aconseguim si usem el present per a explicar fets passats? _____

_____

• I si usem el present per a parlar de coses futures? _____

_____

• Copia les oracions posant els verbs en present.

En l'edat mitjana es van inaugurar moltes universitats.

_____

Molt bé, Joana, ja parlarem la setmana que ve.

_____

2 Copia posant el verb en passat o en futur, segons que corresponga.

• El poeta Ausiàs Marc naix el 1400. ► _____

• La setmana pròxima tinc dos exàmens! ► _____

• Demà anem al poble dels iaïos. ► _____

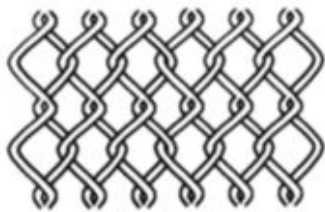
• El 1238 Jaume I conquista València. ► _____

3 Llig la norma i, en acabant, ompli els buits dels anuncis amb // o /-/.

S'escriuen amb /-/ algunes paraules cultes relacionades amb altres paraules populars que s'escriuen amb //. Per exemple, *axil·la* (forma culta) i *aixel·la* (forma popular), *crystal·lí* (forma culta) i *crystal·l* (forma popular)...

Si vols un cabe____sa i brillant, prova el xampú Shine.
 Formulats per experts en la cura capi____ar.

Trieu tancaments metà____ics Molner.
 Des de 1915 treballant amb el meta____

Gran Barrera de cora____ de Queensland (Austràlia).
 Visita la formació cora____ina més gran del món.

4 Llig i escriu el número corresponent, segons que hi haja una vil·la o una vila.

- 1 S'ha construït una vil·la prop del poble per passar-hi l'estiu.
- 2 La ciutat havia sigut vila en l'antiguitat i per això s'anomena la Vila Joiosa.

5 Tria i completa sabent que en cada grup hi ha dues paraules que no porten /-/.

col·l- / col-	• _____ecció	• _____or	• _____aborar	• _____ònia
	• _____ocar	• _____egi	• _____ega	• _____oqui
mil·l- / mil-	• _____er	• _____enni	• _____èsima	• _____igram
	• _____ió	• _____ímetre	• _____ilitre	• _____enari
-el·la / -ela	• varic_____	• aquar_____	• carave_____	• mortad_____
	• gas_____	• nov_____	• t_____	• parc_____

Nom _____ Data _____

1 Llig el text sobre els temps verbals i resol les qüestions posteriors.**Un joc de paraules**

En la conjugació hi ha molts verbs que s'anomenen perfets (perfet, futur perfet, condicional perfet i, fins i tot, plusquamperfet). Es tracta de temps compostos amb *haver* que indiquen que l'acció s'ha acabat, per oposició a la majoria dels temps simples (*estudie, guanyava*) en què l'acció encara està desenvolupant-se. Cada un d'aquests temps s'usa en circumstàncies molt concretes. Per exemple, el perfet indica que l'acció s'ha acabat fa poc, en un període de temps en què encara ens trobem (*hui he anat, aquesta setmana he estudiat...*). Si volem indicar que l'acció ha acabat fa més temps, cal usar un altre tipus de passat com, per exemple, el simple (*la setmana passada aní...*).

No has de confondre *perfet* amb l'adjectiu *perfecte*. Ara ja saps que el dia pot ser perfecte però els temps només poden ser perfets. Quina llàstima!

- Escribe els noms dels temps d'indicatiu que contenen l'etiqueta perfet i posa'n un exemple.

- Explica com són els temps perfets i què indiquen.

- Marca el text en què el perfet estiga ben emprat i raona l'elecció.

4 d'abril de 2013

Que dur que és ser estudiant de 5é! He passat el dia estudiant i, a més, he hagut d'acabar el treball de Plàstica. Estic rebenat!

L'ARTISTA GIRBÉS EXPOSA A XÀTIVA

Ahir s'ha inaugurat l'exposició de l'artista valencià Antoni Girbés. A l'acte, celebrat ahir al matí a la Casa de la Cultura de Xàtiva, ha assistit una gran quantitat de públic.

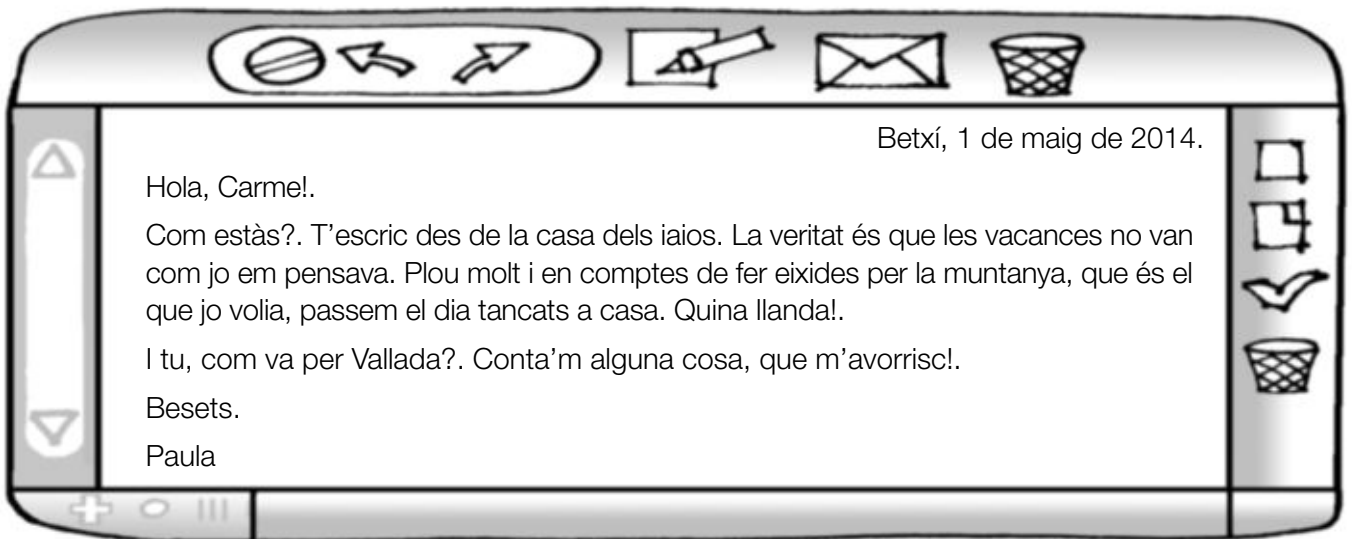
---

2 Escriu oracions fent servir el verb que vulgues en el temps que s'indica.

- passat simple ▶ _____
- condicional ▶ _____
- plusquamperfet ▶ _____

3 Llig la norma i encercla els usos incorrectes del punt en el text de més avall.

El punt és un signe que tanca oracions. Tanmateix, no totes les línies de text es consideren oracions. Per exemple, les datacions en cartes o documents no han de dur punt darrere. I tampoc els acomiadaments (*Una forta abraçada,*) si no inclouen verb (*Rep una forta abraçada.*). A més, cal tindre en compte que si una oració acaba en un signe d'interrogació o d'admiració, no hem d'afegir el punt. Fixa't en la forma d'aquest signes i voràs que ja l'inclouen.

4 Relaciona cada bafarada amb l'ús que s'hi fa dels signes d'interrogació i d'exclamació.

Que bonic!

Que ho he de fer jo???
Ni pensar-ho!!!

Quina pàgina,
per favor?

Però què fas?!

Expressen dubte i sorpresa
alhora.

Indica que
es tracta
d'una pregunta.

Indiquen que la conversa és
molt expressiva (podem usar fins a tres
signes d'interrogació o d'exclamació).

Expressa
admiració
per una cosa.

Nom _____ Data _____

1 Llig el text sobre uns verbs especials i resol les qüestions posteriors.

Uns verbs ben moderns

La primera conjugació és la més regular de totes, és a dir, pràcticament tots els verbs que pertanyen a aquesta conjugació es conjuguen seguint el mateix model. Això fa que siga més fàcil aprendre i utilitzar aquests verbs que d'altres de la 2a o la 3a conjugació, que presenten més irregularitats. Potser per això la majoria de verbs que es creen nous pertanyen a la primera conjugació: *googlejar* ('buscar en Google'), *xatejar* ('participar en un xat')...

I ara que ja saps com es fa, t'atreveixes a inventar més verbs?

- Digues quins verbs pertanyen a la primera conjugació i posa'n alguns exemples.

_____

- Quina característica diferencia la primera conjugació de les altres dues?

_____

- Ratlla els verbs de nova creació que siguen incorrectes i corregeix-los.

Noquegir: deixar fora de combat.

Escanejar: usar l'escàner.

Blocar: escriure en un bloc d'Internet.

Radiografier: fer radiografies.

Verbs corregits: _____

- Inventa un verb de la primera conjugació per a aquesta acció i conjuga'l en present.

Verb _____

Jo _____

Nosaltres _____

Tu _____

Vosaltres _____

Ell/a _____

Els/elles _____

- 2** Llig la norma sobre l'ús de la coma. En acabant, escriu l'oració 2 de cada parell al lloc on hi ha l'asterisc en l'oració 1, usant les comes.

La coma s'utilitza per a delimitar una oració explicativa dins d'una altra oració més general. L'oració entre comes aporta més informació, però es pot eliminar sense que això impedisca la comprensió de l'oració general.

Oració 1 ► Rosa * ha guanyat el concurs de surf.

Oració 2 ► que va a la classe de 5é A

- Rosa, que va a la classe de 5é A, ha guanyat el concurs de surf.

Oració 1 ► Aquest poble * té només 2.000 habitants.

Oració 2 ► que s'ha convertit en el lloc turístic de moda

• _____

Oració 1 ► Sense Sucre * actuarà a Alcoi el mes d'agost.

Oració 2 ► que és un dels grups més famosos entre els joves

• _____

- 3** Recorda tots els usos de la coma i escriu on corresponga les sis comes que falten en aquest text.

De: lluiset@correu.es
 A: pareguai@correu.es
 Tema: llista de desitjos
 Benvolgut pare
 Com va la vida per Boston? Ací continua tot igual. He vist per Internet que allà hi ha una botiga de marxandatge de pel·lícules els productes relacionats amb aquestes que té de tot. Em podries comprar algunes coses? M'interessa la camiseta de la *Guerra de les Galàxies* una tassa de *Superman* un imant per a la nevera de *Lluna Nova* i un llapis de *Batman Forever*.
 Ja em diràs si pot ser.
 Una abraçada
 Lluís

Nom _____ Data _____

1 Llig el text sobre els verbs acabats en *-re* i resol les qüestions posteriors.

No batre bé els ingredients és un error que no et pots permetre!

No et permetes cap error!

Els verbs de la segona conjugació són els que ens fan cometre més errors. No solament perquè són els més irregulars, sinó també perquè en alguns casos els conjuguem erròniament, com si foren de la tercera, per interferència amb el castellà. Així, per exemple, la forma correcta del present d'indicatiu del verb *permetre* no és **permeteix*, sinó *permet*. I això és perquè el verb és *permetre*, de la segona conjugació, i no **permitir*, de la tercera. *Permetre* es conjuga com el verb model de la segona conjugació per a la terminació en *-re*, que és *batre* (i no **batir*). En el mateix cas tenim verbs com *debatre*, *remetre*, *fondre*... No permetes que et confonguen!

- Explica els dos problemes que solen presentar els verbs de la segona conjugació.

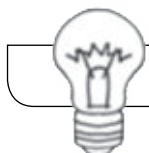

- Marca. Les formes del text que duen un asterisc (*) són: correctes. incorrectes.

- Encercla els verbs que en valencià són de la segona conjugació i en castellà, de la tercera.

saber	permetre	emetre	córrer	admetre
poder	confondre	moure	combatre	respondre

- Tria la forma correcta i completa cada oració. Si cal, consulta la flexió verbal.

fos / fundit

- S'ha _____ la bombeta del llum de l'habitació.

- En aquest restaurant no _____ mascotes.

admeteixen/ admeten

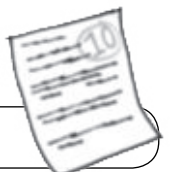

emet / emeteix

- Aquest aparell _____ un so molt estrany.

- Has fet un examen perfecte; no has _____ cap error.

comés / cometit

2 Troba en la sopa de lletres cinc formes del verb *rebre* i indica a quin temps correspon cada una.

B	R	E	P	D	F	R
I	E	C	L	Ò	S	E
H	B	E	F	P	G	B
I	R	E	B	E	U	R
B	I	R	D	I	K	É
O	E	A	O	C	Q	F
B	N	I	Z	O	U	N
R	E	B	I	A	E	N

---

3 Converteix aquestes vinyetes en un text narratiu. No t'oblides dels dos punts.

Un home que perd els cabells va a la farmàcia i pregunta al dependent: «Té

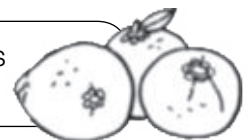
4 Llig la norma sobre l'ús dels dos punts. En acabant, posa'ls només on calga.

Els dos punts introdueixen una enumeració que s'anuncia (*M'agraden moltes fruites: el plàtan, la pera, la pinya, la taronja...*). Però no s'usen si l'enumeració es fa directament, sense cap paraula que l'anuncie (*M'agraden el plàtan, la pera, la pinya, la taronja...*).

Ahir vam anar al cine Núria,
Pere, Pasqual i jo.

Ací cultivem tres classes de taronges
Navel, Lanelate i València.

Nom _____ Data _____

1 Llig el text sobre uns verbs especials i resol les qüestions posteriors.**Aquests verbs... tenen dues cares**

Els verbs de la tercera conjugació poden ser purs, com *dormir*, o incoatius, com *patir*. La diferència entre els dos és que els purs afigen les desinències a l'arrel directament (*dorm, dorms, dorm, dormen...*), mentre que els verbs incoatius posen, en alguns casos, els grups **-isc** o **-eix** davant de la desinència (*patisc, pateixes, pateix, pateixen...*).

Alguns verbs de la tercera conjugació, com ara *llegir*, *vestir*, *fregir* o *afegir*, tenen la particularitat que poden conjugarse indistintament com a purs o com a incoatius. Així, podem dir *jo vestisc* o *jo vist*, *jo llegisc* o *jo llig...*, i les dues opcions són igualment correctes.

- Digues quins verbs pertanyen a la tercera conjugació i de quins dos tipus poden ser.

- Encercla de roig els verbs purs i de blau els incoatius. Si cal, consulta la flexió verbal.

sentir   servir   unir   bullir   compartir

- Explica quina és la particularitat de verbs com *vestir* o *llegir*.

- Completa el present en les dues formes que admeten aquests verbs.

Vestir incoatiu   vestisc, vesteixes, _____, vestim, vestiu, _____

Vestir pur   vist, vistes, _____

Llegir incoatiu   llegisc, llegeixes, _____

Llegir pur   llig, lliges, _____

2 Completa aquestes dites posant els verbs incoatius en present.

- Arbre que _____ (FLORIR) pot donar fruit.
- Qui _____ (SERVIR) paga mereix.
- Qui _____ (MENTIR) se'n _____ (PENEDIR).

3 Llig la norma sobre l'apòstrof. En acabant, escriu la forma correcta en cada cas.

Els articles **el** i **la** i l'enllaç **de** també s'apostrofen davant de xifres romanes o aràbigues, sempre que la paraula corresponent comence en vocal. Així, tenim *l'1* i *l'XI* (l'u, l'onze), però *el 1r* (el primer). Això sí, no podem apostrofar **l'1*, en femení, si parlem de l'hora del rellotge. Haurem de dir *la 1 de la matinada*, *la 1 i quart*...

de / d'

Una xiqueta ____ 11 anys
 Un paquet d'arròs ____ 1 kg
 Una garrafa ____ 10 l d'oli
 Un premi ____ 1.500.000 €

el / l'

____ lI centenari de l'equip
 ____ 1 de gener
 ____ 11é classificat
 ____ l Concurs d'acudits

la / l'

____ XI Trobada
 ____ 1a planta de l'edifici
 ____ 10a posició de la fila
 ____ 1.45 de la nit

4 Recorda tot el que saps sobre l'apostrofació i fes-ho servir per a triar la paraula correcta de cada parell.

Dubtes d'última hora

Falta poc per a les nostres vacances a l'_____ (serra / illa) Blanca i hem de _____ (prendre / adoptar) una decisió: com hi anem, amb avió o amb iot? Volar té l'_____ (comoditat / avantatge) d'_____ (guanyar / estalviar) temps. Però crec que triarem el _____ (iot / avió) perquè sembla que ja no hi ha vols per a l'_____ (1 / 31) de _____ (juny / agost) a la _____ (una / deu), que és quan volem eixir nosaltres. Ai! Tenim unes ganes boges d' _____ (visitar / arribar) a l'_____ (hotel / refugi) i gaudir de la _____ (enorme / impressionant) piscina. Espere que tot siga tan meravellós com en el catàleg!

Nom _____ Data _____

1 Llig el text sobre alguns verbs irregulars i resol les qüestions posteriors.**Vigila la c!**

Els verbs irregulars existeixen en la majoria de llengües del nostre voltant. I, sovint, són els verbs més usats: *anar, estar, fer, haver...* Els verbs irregulars són, sobretot, de la segona i la tercera conjugacions.

En la segona hi ha un grup d'irregulars ben conegut: el dels verbs velaritzats. S'anomenen així perquè la 1a persona del present d'indicatiu acaba en **c**, que és una consonant velar. Així, tenim *bec* de *beure*, *caic* de *caure*, *dic* de *dir*... Hi ha bastants verbs d'aquest tipus. El problema és que, en la llengua col·loquial, convertim en velaritzats molts verbs que no ho són i afegim aquesta **c** a la 1a persona del present de verbs com *voler*, *perdre*, *cosir* o *dormir*, que no han de dur-la.

- Recorda i indica què són els verbs regulars i els irregulars. _____

- Explica què són els verbs velaritzats. _____

- Escribe l'infinitiu de cada verb i encercla els que siguin verbs velaritzats.

bec	_____	bat	_____	escric	_____
caic	_____	dic	_____	dorm	_____

- Escribe oracions amb dos dels verbs que has encerclat abans.

---

2 Escriu la 1a persona del present d'indicatiu de cada verb, que rima amb el mot següent.

perdre _____ / verd	voler _____ / caramull
engolir _____ / bagul	coure _____ / foc
sentir _____ / agent	tossir _____ / rus

3 Tria la paraula adequada per a omplir cada buit en les oracions de més avall, tenint en compte si es fa la contracció o si cal apostrofar.

mar / oceà

- Els surfistes s'estimen més practicar a l' _____ Atlàntic que no al _____ Mediterrani.

- A Sevilla es pot navegar pel _____ Guadalquivir, i fer un passeig en barca per l' _____, el Guadaíra.

riu / afluent

altpilà / cim

- Els escaladors no van poder arribar al _____ de la muntanya i es van quedar a l' _____

- Els estudiosos afirmen que les plantes de l' _____ creixen més ràpidament que les del _____

illa / continent

4 Completa el cartell amb les formes proposades.

- del
- de l'
- al
- a l'

RESTAURANT EL PALAU

TANCAT PER VACANCES

_____ 11 _____ 31 DE JULIOL

Us atndrem _____ hostel Jaume I (carrer _____ Museu, 15)

Solucionari

PLA DE MILLORA

UNITAT 1

Fitxa 1. La comunicació

1. senyal acústic / gest / senyal visual / llenguatge
2. Emissor ► Persona que emet el missatge. / Receptor ► Persona que rep el missatge. / Missatge ► Allò que es comunica. / Codi ► Conjunt de signes usats per a comunicar-se. / Canal ► Mitjà a través del qual es produeix la comunicació.
3. • Emissor ► locutor de televisió. / • Receptor ► els espectadors. / • Missatge ► Hui comença el festival de cine. / • Codi ► el llenguatge. / • Canal ► la televisió.

Fitxa 2. L'ús de *g/gu* i *c/qu*

1. So *k* de *casa*: **coma**, **esquí**, **cucurutxo**, **camisa**. / So *g* de *gat*: **bagul**, **mànega**, **anguila**, **pigues**.
2. **gosset**, **barca**, **guitarra**, **quiosc**, **cangur**, **esquelet**, **tortuga**, **culleres**, **formigues**, **balcó**
3. • **fang** / • **banc** / • **alberg** / • **sang** / • **lògic** / • **tronc**

Fitxa 3. Els animals. El diccionari

1. • El llop ensenya el llobatò a caçar. / • Una bandada d'ocells vola cap al sud.
2. • La cérvola protegeix el **cervatell**. / • Un **eixam** d'abelles vola prop del rusc.
3. 1. **belar** 2. **bresca** 3. **granota** 4. **ovella** 5. **ratolí** 6. **rauc** 7. **udol** 8. **vedell**
4. • **girafa** / • **acabar** / • **bonic** / • **obscur** / • **dàtil** / • **cantar**

UNITAT 2

Fitxa 1. El llenguatge i les llengües

1. El llenguatge pot ser oral o escrit. / Al món es parlen moltes llengües diferents.
2. oral / escrit / escrit / oral
3. Resposta model (RM).
A Espanya: castellà, basc, gallec.
A Europa: italià, portugués, alemany.
Al món: japonés, xinés, àrab.

Fitxa 2. L'ús de *r* i *rr*

1. ràdio / pera / roda / paraigua / carrossa
2. terror ► Té **r** forta entre vocals i **r** suau al final. / parra ► Té el so **r** forta entre vocals. / raïm ► Té el so **r** forta al començament. / cirera ► Té dues vegades el so **r** suau. / enroscat ► Té **r** forta darrere de consonant. / roserar ► Té una vegada el so **r** forta i dues vegades el so **r** suau.
3. • Els caragols han **rosegat** les plantes de Pere. / • **Ferran** sempre somriu quan camina pel **carrer**. / • Mon pare **arreplega** les fulles del **roure** del jardí. / • **Enric** és una persona molt alegre.

Fitxa 3. Les plantes. Paraules sinònimes

1. ARBRE ► salze, àlber, faig, xiprer.
FLOR ► rosella, lliri, clavell, margarida.
ARBUST ► espígol, timó, camamil·la, esbarzer.
2. salzes / roureda / fageda / àlbers
3. La móra és el fruit de l'esbarzer.
4. • He **descobert**... en una **alzina**. / • Faré una **caminada**...i colliré **lavanda**.

UNITAT 3

Fitxa 1. El substantiu

1. • A la meua **classe** (*femení singular*) hi ha deu **xiquets** (*masculí plural*) i catorze **xiquetes** (*femení plural*). / • Hi ha uns **núvols** (*masculí plural*) molt negres sobre les **muntanyes** (*femení plural*). / • La meua **germana** (*femení singular*) m'ha regalat un **llibre** (*masculí singular*) que té molts **contes** (*masculí plural*).
2. RM. gos, Truc / riu, Xúquer / home, Pere
3. • equip / • bosc / • bandada / • arbreda / • orquestra
4. Cal ratllar: home, paella, mar.

Fitxa 2. L'ús de *j/g* i *tj/tg*

1. Cal ratllar: tgeni / mentjar / tjaqueta / pentjadors.
• ... *perquè les grafies **tj** i **tg** només poden aparèixer entre vocals.*

PLA DE MILLORA

- girafa / • bajoca / • germà / • ajudant / • pijama / • corretja / • jutge / • petjada / • carruatge / • patge
- platges / • pluja / • lletja / • esponges / • llotges / • enveja / • mitja / • taronja

Fitxa 3. El paisatge. Paraules antònimes

- Horizontals: riu, llac. Verticals: serralada, bosc, badia.
• llac / • bosc / • riu / • badia / • serralada
- un bosc frondós / • un penya-segat abrupte / • un llac profund / • un camí costerut
- ample ► estret / gran ► menut / pujar ► baixar / obert ► tancat / entrada ► eixida

UNITAT 4

Fitxa 1. Els determinants. L'article

- Articles determinats:** el, les. / **Articles indeterminats:** uns, unes. / **Demostratius:** aquest, aquestes. / **Possessius:** meua, teus. / **Numerals:** primera, vint. / **Indefinits:** molts, algunes.
- la pluja / • les dones / • el camí / • l'estiu / • els peus / • els amics / • el riu / • l'agulla / • la goma / • les flors
- uns periodistes / un pescador / una tulipa / unes fulles

Fitxa 2. L'accent

- ma-ri-e-ta: 4 síl·labes / lla-gos-tí: 3 síl·labes / mos-ca: 2 síl·labes / pa-pa-llo-na: 4 síl·labes
- casa / • ordinador / • maletí / • bàscula / • tómbola / • retolador / • sòlida / • música / • roba / • televisor / • finestra / • conferència
- Accent greu: bàscula, sòlida, conferència. Accent agut: maletí, tómbola, música.
- Cal ratllar: cabás / bústia / calcetí / màscara / violí.

Fitxa 3. Les joies. Paraules polisèmiques

- Tipus de joies ► arracades, anells, polseres. / • Qualitats ► brillant, hexagonals, massisses.
- d'or / medalla de plata / medalla de bronze

2. Glòria té un anell amb un brillant.
1. Cada anell del tronc representa un any de la vida de l'arbre.
La paraula *anell* és **polisèmica** perquè té **diversos** significats.

UNITAT 5

Fitxa 1. Els pronoms personals

- Maria vol que **la** (feble) pentine amb cua, com **jo** (fort). / • A **nosaltres** (fort), **ens** (feble) agrada... / • **Ells** (fort) arribaren tard i **es** (feble) van perdre... / • **Vosaltres** (fort) **us** (feble) heu rentat... / • Guillem sempre diu que a **ell** (fort) no **li** (feble) fa por res.
- **Elles** arribaren abans que **vosaltres**.
• **Nosaltres** juguem més bé que **ells**.
• **Ells** no poden vindre si **ella** no els porta.
- Cento **el** va aprovar. / • **Els** trobaràs al parc. / • **Li** has de dir que vinga. / • Jo **les** compararé després.

Fitxa 2. Les normes d'accentuació

- Cal ratllar: estrella, vaixell, trèvol.
- meló / bolígraf / tobogan / càmera / ambulància
- **Joaquim** va punxar quan faltaven dos **quilòmetres** per a la meta. / • Vosaltres **anàreu** des d'**Alacant** a **París** en **avió**? / • L'amic del meu **cosí** treballa en una **fàbrica** de **cartó** reciclat. / • **Ramon** diu que l'**examen** de **matemàtiques** era molt **fàcil**.

Fitxa 3. El circuit elèctric. Paraules homònimes

4. bombeta / 3. interruptor / 7. cable / 8. caragol / 1. descaragolador / 6. pila / 2. martell / 5. clau.
- La **pila**... / • El **cable**... / • La **bombeta**... / • L'**interruptor**...
- El **cigne** va anar cap a Mar quan ella li va fer un **signe**. / • Hui, a les **nou** en punt, arribarà el mestre **nou**. / • Pau estava allà tot **sol** prenent el **sol**.

Solucionari

PLA DE MILLORA

UNITAT 6

Fitxa 1. L'adjectiu

- menut (home) / faener (home) / gran (energia) / plena (cara) / sol (avi) / diminuta (casa) / estreta (casa) / fruiters (arbres)
- bonica / • ample / • fort / • estreta / • valenta / • alt / • clar / • orgullosa
- La porta de la cotxera és tan **estreta**... / • Miquel és molt **valent**... / • Aquest riu sempre porta l'aigua ben **clara**. / • Sara està **orgullosa**... / • El meu germà Manel és **alt**...

Fitxa 2. La s sonora

- Cal ratllar: • sabata / • sorteig / • arròs / • cinquanta / • espés / • cansat.
- S'escriuen amb **s**: roser, ase, Lluïsa. S'escriuen amb **z**: polze, zelador, zoològic.
- pinzell / rosella / zebra / tresor / calze
- **Rosa** vol l'hamburguesa sense maionesa ni enciam. / • **Teresa** farà onze anys el dia quinze de **desembre**. / • Mentre esmorzava davall d'una **alzina**, **Isabel** va sentir una **música** estranya.

Fitxa 3. L'espai. Sentit literal i sentit figurat

- estrelles / satèl·lits / Lluna / planetes / cometes
- El sentit literal és el significat habitual, el que la paraula té en origen. El sentit figurat és el significat que la paraula adquireix a partir del seu ús expressiu.
- Cal marcar: Aquella xica... **estrella** de la cançó. / Aquests xiquets... són unes **joies**!
- RM. • El sol és l'estrella que ens il·lumina. / • El bebé de Marina sempre riu: és un sol!

UNITAT 7

Fitxa 1. Graus de l'adjectiu

- Ivan és alt: grau **positiu**. / Anna és més alta que Ivan: grau **comparatiu**. / Mireia és altíssima: grau **superlatiu**.
- RM. • Sagel és menys gran que Blarén. / • Blarén és tan gran com Avaril. / • Toa és més gran que Avaril.

- amplíssim / • contentíssim / • bellíssim / • tristíssim / • verdíssim

Fitxa 2. La s sorda

- El **caçador rescatà** la Caputxeta... / • Isabel **passeja** cap a la **plaça**. / • ... un botó **solt** i la butxaca **esgarrada**. / • He **vist** un **centpeus**...
- ... un **sol** a la **pissarra**? / • ... un **pastís** de **carabassa**. / • Tinc una **tassa**... amb **núvols** pintats. / • El nostre **esquelet**... més de cent **ossos**.
- cançó / • antifaç / • cirera / • caçar / • forçut / • cel / • balança / • ciutat / • príncep / • calçotets / • concert / • ciri
- estruços / • audaços / • llaços / • gossos / • barnussos / • passos

Fitxa 3. La Terra. El camp lèxic

- Parts de la Terra (roig): illes, arxipèlags, oceans, continent. / Qualitats climàtiques (verd): polar, càlids, tropicals.
- Cal ratllar: mapa / plànol / mapa terraqüi / maqueta.
- Un grup de paraules diverses relacionades amb un mateix tema, com ara la salut: *metge, curar, malalt*...
- avió / • maleta / • passatger / • volar / • turístic / • creuer / • mapa

UNITAT 8

Fitxa 1. El verb. Arrel i desinències

- Jo **sóc** el major... / • Els arbres **han florit**... no **creus**? / • El terratrèmol **va fer** que... **caigueren**. / • Quan Sara **va arribar**... ja **havia començat**. / • El pare ja **havia eixit**... li **vas telefonar**.
Formes simples: sóc, creus, caigueren. / **Formes compostes:** han florit, havia començat, havia eixit. / **Formes perifràstiques:** va fer, va arribar, vas telefonar.
- pens + àreu / • beu + ré / • riu + ria / • parl + arem / • lleg + ies
- vestir / • pensar / • beure / • riure / • parlar / • llegir

PLA DE MILLORA

Fitxa 2. L'ús de la b

1. S'escriu **b** darrere de **m**: comboi, embenar, tromba. / S'escriu **b** davant de **r** i **l**: oblidar, amable, brillant. / S'escriu **b** quan altres paraules de la mateixa família acaben en **p**: cabut, llobató, rebut.
2. • ...el **braç** ...el **tambor**. / • La **bruixa**... **blanc**. / • ... a la **biblioteca**... un **llibre**.

Fitxa 3. El relleu. Família de paraules

1. Ràfting. ... **descendir** en bot pneumàtic pels espectaculars **congostos**... / Iniciació a l'escalada. ...amb **escaladors** professionals. / Barranquisme. ...al llit del **barranc** de la Foia. / Caminada. ...ens permetrà **explorar** i conèixer els pobles...
2. Resposta lliure (RL).
3. RM. explorador, exploració, exploratori / senderista, sendera, senderisme

UNITAT 9

Fitxa 1. El verb. Nombre i persona

1. • parlàveu / • diran / • llegia / • batràs / • calla
2. • **Jo** intente... **vosaltres** em molesteu... / • Carles, **tu** vols que **nosaltres** passem... / • ... **ella** té 12 anys i **ells** en tenen 11.
3. **Infinitiu**: cosir, desfer, netejar, batre, servir, jugar. / **Gerundi**: cosint, desfent, netejant, batent, servint, jugant. / **Participi**: cosit, desfet, netejat, batut, servit, jugat.

Fitxa 2. L'ús de la v

1. • **tambor** / • **cambrer** / • **gamba** / • **conviure** / • **inventor** / • **canvi** / • **convit** / • **embolic** / • **envelat** / • **envejós** / • **ambicions** / • **ombra**
2. • La novel·la es **titulava** *L'home que cantava a la dutxa*. / • Sempre que **escoltava** els ocells, m'**entraven** ganes de xiular. / • El pare **mirava** la tele mentre la mare **pintava** un quadre.
3. • **nova** / • **esclava** / • **esportiva** / • **blava** / • **viva** / • **detectiva**
4. Convenció d'**inventors** durant el mes d'**abril** / Nous **canvis** en la federació **esportiva brasilera** / La lluitadora **iugoslava** va

guanyar el **combat** / La **nova** biblioteca tindrà millors horaris

Fitxa 3. L'oratge. Paraules primitives i derivades

1. • 2a imatge / • 1a imatge / • 2a imatge
2. • El termòmetre serveix per a mesurar la temperatura. / • El penell indica la direcció del vent. / • El parallamps atrau els llamps. / • El pluviòmetre mesura la pluja que cau.
3. • sol / • granís / • núvol / • tro / • boira / • diluvi

UNITAT 10

Fitxa 1. El verb. Temps i mode

1. • Jo **tinc** un gos... ► Temps present. **Futur**: Jo tindrè un gos... / • Laura **anirà** a un concert... ► Temps futur. **Passat**: Laura anà (va anar) a un concert... / • Tu **explicares** molt bé la lliçó. ► Temps passat. **Present**: Tu expliques molt bé la lliçó.
2. • una ordre afirmativa ► IMPERATIU / • un desig ► SUBJUNTIU / • un fet real ► INDICATIU / • una possibilitat ► SUBJUNTIU
3. • Joan **viu** a Canals. ► Indicatiu. / • Tant de bo **arribe** ja l'estiu! ► Subjuntiu. / • Pau, **fes-te** el llit! ► Imperatiu. / • Demà **plourà** bastant. ► Indicatiu.

Fitxa 2. L'ús de /i /l/

1. • al·l- ► al·lèrgia, al·lucinant • col·l- ► col·lecció, col·laborar • il·l- ► il·legítim, il·luminar • mil·l- ► mil·lenni, mil·límetre
2. satèl·lit / libèl·lula / balancí / goril·la

Fitxa 3. El parc aquàtic. Paraules simples i compostes

1. • cabussar-se / • relaxar-se / • lliscar / • llançar-se
2. matalàs / monitor / trampolí / socorrista
3. • salvavides / • altaveu / • comptagotes / • llevataps
4. Sóc el para-sol.

Solucionari

PLA DE MILLORA

UNITAT 11

Fitxa 1. Els temps verbals

1. Cal ratllar: mengem / aniràs / volia.
2. • L'autobús arribà (va arribar) a les deu en punt. / • L'autobús arribarà a les deu en punt.
3. **Temps simple:** arribaré, tancava, paguen. / **Temps compost:** havíeu arribat, hem pagat, hagueren vingut. / **Temps perifràstic:** vaig haver pagat, vam tancar, vaau haver arribat.
4. RM. Els temps perfets presenten l'acció com a acabada i els imperfets, no.

Fitxa 2. Signes que tanquen oracions

1. Punt i seguit: arbre. / redonet. / deixar. / raó.
Punt i a part: enganxades. / vegada.
Punt final: ocupat.
2. Anna i jo... a classe. **Ella té...** i llisos. **És...** divertida. **A més...** alguna cosa.
3. • ... hui! / • ... aquest paper? / • ... molt bonica. / • ... por que fa! / • ... vindràs a jugar a pilota? / • ... la teua cosina Magda.

Fitxa 3. El centre comercial. La prefixació

1. Cal ratllar: biblioteca / autopista / zoològic / ajuntament / escola.
2. • ... està **ple...** bones **ofertes.** / • ... la roba és **barata**, però massa **cridanera...** / • A l'**aparador...** molt **abellidors.**
3. • impossible / • desfer / • imparell / • desmuntar / • immòbil / • destapar / • impur / • despintar

UNITAT 12

Fitxa 1. La primera conjugació

1. • Ahir **vaig comprar...** / • Hui fa bon dia... demà **nevarà.** / • Quan era menuda, la mare **cantava...** / • A casa de l'àvia **hem trobat...**
2. nevarà / nevar / nevant / nevat
cantava / cantar / cantant / cantat
hem trobat / trobar / trobant / trobat
3. **Present:** cante, cantes, canta, cantem, canteu, canten. / **Imperfet:** cantava,

cantaves, cantava, cantàvem, cantàveu, cantaven. / **Futur:** cantaré, cantaràs, cantarà, cantarem, cantareu, cantaran. / **Condicional:** cantaria, cantaries, cantaria, cantaríem, cantaríeu, cantarien.

Fitxa 2. La coma

1. A. S'escriu coma darrere de la salutació i del comiat en les cartes i les notes d'avís. / B. S'escriu coma per separar els elements d'una enumeració. / C. S'escriu coma per fer un aclariment dins d'una oració.
2. • Pepet, l'amic del meu fill, toca... / • ... compra conill, pollastre, vedella i dues hamburgueses. / • A Raül i Fina, els meus cosins,... el tennis, el bàsquet i... / • La mestra de Tomeu, Vicenta, ha guanyat... / • Andreu, Ivan, Tara i Haila són companys...

Fitxa 3. La botiga d'antiguitats. La sufixació

1. planxa / telèfon / màquina d'escriure / còmoda / espill
2. RESTAURADORA / TRANSPORTISTA / ANTIQUARI
• L'**antiquari** ven... / • La **restauradora** repara... / • El **transportista** descarrega...
3. • famós / • tassó / • carter / • transportista / • sabateria / • gossada / • quadret / • prunera

UNITAT 13

Fitxa 1. La segona conjugació

1. escriure / córrer / rebre / saber / batre / interrompre
2. • tem, tems, tem, temem, temeu, temen / • sabia, sabies, sabia, sabíem, sabíeu, sabien / • rebé, reberes, rebé, rebérem, rebéreu, reberen / • creuré, creuràs, creurà, creurem, creureu, creuran
3. *Debatre*, futur: debatré, debatràs, debatrà, debatem, debateu, debatan. / *Debatre*, condicional: debatria, debatries, debatria, debatriem, debatrieu, debatrien. / *Naïxer*, futur: naixeré, naixeràs, naixerà, naixerem, naixereu, naixeran. / *Naïxer*, condicional: naixeria, naixeries, naixeria, naixeríem, naixeríeu, naixerien.

PLA DE MILLORA

Fitxa 2. Els dos punts

- ... li va dir: «Per què ... ► Citació exacta. / • ... algunes coses: peix... ► Enumeració anunciada. / • ... la mestra diu: «Tots al patil». ► Citació exacta. / • ...amics: Guillem... ► Enumeració anunciada.
- ... ingredients: pomes, mantega, pasta fullada i melmelada.
- RM. La mare pregunta: «Roger, què t'ha passat?», i el fill respon: «És que he caigut en un bassal».

Fitxa 3. El poblat prehistòric. Els sufixos diminutius

- cabanya / • estable / • magatzem / • tanca
- ... les llances. / • ... fabrica **atifells**... / • utilitza un **teler**... / • ... uns **arpons**.
- abelleta (abella) / airet (aire) / meleta (mel) / suquet (suc)

UNITAT 14

Fitxa 1. La tercera conjugació

- 1a** ► canviar, donar, pagar, caçar, centrar
2a ► aparèixer, beure, córrer, voler, prendre
3a ► dormir, eixir, cobrir, tossir, vestir
- Cal ratllar: • senteix / • bullisca / • paten / • cosisca.
- dormir / dividir / construir / conduir

Fitxa 2. L'apòstrof

- **la** casa / • **l'**home / • **el** jardí / • **l'**arbre / • **l'**amiga / • **la** balena / • **l'**aigua / • **el** perol / • **l'**ungla / • **l'**espai / • **l'**elefant / • **el** llapis
- Cal ratllar: un potet d'iogurt / un camp ple de herba / un muntó de arena / un flascó d'iode.
- ... **l'**amiga... **d'**autobusos. / • ... **la** Universitat **d'**Alacant. / • En l'alfabet, **la** ela... **la** ema, Àlvar!

Fitxa 3. La casa romana. Els sufixos augmentatius

- En ordre d'aparició: recolzats / menjador / mosaic / pati / marbre / agenollat / fusta / asseguda / estany

- RM. • pilotassa / • llibrot / • casotes / • vidassa / • homenot

UNITAT 15

Fitxa 1. Classes de verbs

- **alcem** ► **alçar** / • **temeu** ► **témer** / • **sentia** ► **sentir** / • **busques** ► **buscar** / • **pugem** ► **pujar** / • **regà** ► **regar** / • **mengí** ► **menjar** / • **canta** ► **cantar**
- **gu** ► **g**; **c** ► **ç**; **qu** ► **c**; **g** ► **j** / • ...són deguts simplement a les normes ortogràfiques... / • Són regulars.
- Vull, volguí, voldré. És un verb irregular. / • Debat, debatí, debatré. És un verb regular. / • Isc, isquí, eixiré. És un verb irregular.

Fitxa 2. La contracció

- **Als** mesos de primavera... **pel** camp. / • **Dels** set germans... **al** conservatori municipal. / • ...passa **pel** supermercat. / • **Pels** carrerons **del** barri vell...
- ...**pel** carrer **de** l'Om. / • Anem **al** cine... **del** videoclub? / • **A** l'estiu... **pels** camins **dels** horts. / • ...donar **als** xativins... trobats **per** l'historiador.
- l'homenatge a l'ancià / • els cotxes dels oncles / • l'atenció de l'infermer / • els passejos pels horts

Fitxa 3. El torneig. Els gentilicis

- Els cavallers **luitaven**... / • El públic dels tornejos **aplaudia**... / • El cavaller Negre **colpejà**... / • El marquès pujà al cavall i **cavalcà**...
1. CASC / 2. ESPASA / 3. ARMADURA / 4. ESCUT / 5. LLANÇA
- Sagunt / • Alcoi / • Alzira / • París / • Romania / • Xina / • Marroc / • Itàlia

Solucionari

PROGRAMA D'AMPLIACIÓ

UNITAT 1

Aprenc més

- Senyals visuals: una dansa que indica la localització d'una flor. / • Senyals visuals (salts) i acústics (xiulits, roncs...). / • Els humans utilitzen bàsicament el llenguatge (oral o escrit) i els animals, senyals visuals o acústics.
- Braille ► Sistema de lectura i escriptura en què cada lletra es representa amb un conjunt de punts en relleu. / Jeroglífic ► Sistema d'escriptura en què els conceptes es representen amb dibuixos. / Llenguatge de signes ► Codi basat en gestos i senyals visuals fets amb les mans i altres parts del cos.
- En un text oral, l'emissor i el receptor han de coincidir en el temps, és a dir, en el moment en què es comuniquen.
- correu electrònic / xat / bloc
- escut / quadern / pel·lícula / quadra / quaranta / cuiner / quadre / vacuna

UNITAT 2

Aprenc més

- Procedeixen del llatí. / • RM. Castellà i valencià. / • S'entendrà més fàcilment amb un portugués, perquè les dues llengües són romàniques.
- braccio / foot / pão / livre / sohn / mano
- És de Galícia i parla gallec.
És del País Basc i parla basc.
• El basc o èuscar.
- antiràbic / • coregnar / • mata-rates / • multiracial / • preromà / • semirígid / • porta-rotllos / • contrareforma / • autoretrat / • Vila-real
- Otorinolaringòleg.
- Fort: otorinolaringòleg.
Fluix: otorinolaringòleg.
És el metge especialista en les orelles, el nas i la laringe (la gola, en general).

UNITAT 3

Aprenc més

- Afegint al masculí sufixos com **-a**, **-na** o **-essa**. / • Perquè el masculí es forma afegint el sufix **-ot** al femení. / • guatla ► guatlot; • bruixa ► bruixot; • nina ► ninot; • abella ► abellot
- una clau ► Instrument que serveix per a obrir una porta, una caixa... / un ordre ► Manera de disposar els objectes segons una regla determinada. / el salut ► Salutació, com ara *Hola, Bon dia, Adéu...* / una ordre ► Manament, instrucció que cal seguir. / un clau ► Tija metàl·lica que es clava en una fusta o en la paret. / la salut ► Estat del cos en què no hi ha malalties i tot funciona bé.
- russos / • avisos / • successos / • autobusos / • trossos / • permisos / • cabassos / • francesos
- dos cactus / molts llapis / quatre globus / uns atlas
- objecte / • congelat / • japonés / • Jesús / • jeroglífics / • segell / • majestuós / • geni / • afegir / • Jeremies / • injecció / • juliol / • Jèssica / • regirar / • subjecte

UNITAT 4

Aprenc més

- En castellà és incorrecte i es considera vulgar usar-lo; en valencià sí que es pot usar. / • En contextos familiars. / • Els noms de totes les comarques i els d'alguns pobles. / • RL.
- Empar viu a la Llosa de Ranes.
Guillem vol visitar el Puig de Santa Maria.
Jaume va nàixer a la Vila Joiosa.
- la Xina / • l'Índia / • el Marroc / • el Regne Unit / • el Perú / • el Japó / • les illes Balears / • el Brasil / • la Costa d'Ivori / • l'Aràbia Saudita / • l'Amèrica del Sud / • els Estats Units
- ciències / • depòsit / • sòlid / • café / • calorós / • còpia / • satèl·lit / • francès /

PROGRAMA D'AMPLIACIÓ

- colònia / • polèmic / • tornaré / • cantó /
  - paciència / • pèrdua / • atòmic
5. però, això, allò, perquè, arròs, Novetlè / estómac, córrer, érem, éreu, ocórrer, témer, créixer / església, tómbola, góndola, pólvora, fórmula
  6. RL.

UNITAT 5

Aprenc més

1. • Consisteix a utilitzar la primera persona del plural encara que qui parle siga una sola persona. / • En articles científics, en treballs de classe... / • El primer text.
2. Hem analitzat moltes llepolies i podem afirmar que aporten pocs elements nutritius. En canvi, poden causar càries i obesitat. Per això recomanem consumir-ne poques.
3. xandall / rèptils / futbol / olimpíades / tulipa / xiclet / heroi / atmosfera
4. • **Es** veu que aquesta dona **és** cantant d'òpera. **És** ► Verb *ser*. **Es** ► Pronom feble. / • Els meus germans **són** molt dormidors; sempre tenen **son**. **Son** ► Ganes de dormir. **Són** ► Verb *ser*. / • El **meu** gat passa el dia fent: «**Mèu, mèu!**». **Meu** ► Possessiu. **Mèu** ► So que fa el gat. / • Hi ha **pèl** del gos **pel** sofà; es veu que s'hi ha gitat damunt. **Pel** ► Contracció. **Pèl** ► Cada un dels filaments que cobreixen la pell dels mamífers.

UNITAT 6

Aprenc més

1. • RM. Els adjectius que provenen de noms de plantes, aliments o minerals. Per exemple: rosa, taronja... / • carabassa, violeta / • un biquini blau, unes sabates blaves; un mocador fúcsia, una falda fúcsia; una capa groga, uns impermeables grocs; una camiseta salmó, uns pantalons salmó; un abric blanc, uns calcetins blancs
2. • assolellats ► matins / • caloroses ► vesprades / • taronja ► cels / • anglesos ► turistes

- l'olor de taronja: substantiu / aquells cels taronja: adjectiu

3. La **saviesa** és vida del cor i llum de la vista. De **riquesa** i bondat, la meitat de la meitat. **Pobresa** no és **baixesa**.

Els substantius derivats d'adjectius amb el sufix **-esa** s'escriuen amb **s**. Per exemple, **saviesa** de l'adjectiu *savi* o **riquesa** de l'adjectiu *ric*.

- bellesa / • certesa / • pal·lidesa /
  - rapidesa / • duresa / • lleugeresa /
  - fermesa / • sordesa / • maduresa
4. reposar / suposar / imposar / proposar / oposar

UNITAT 7

Aprenc més

1. • Es forma amb la fórmula *el més* + adjectiu, o afegint la terminació **-íssim** a l'adjectiu. / • Per a expressar la qualitat d'un substantiu en el seu grau màxim. / • màxim ► el més gran; ínfim ► el més baix; suprem ► el més alt; mínim ► el més menut / • paupèrrim ► el més pobre; celebèrrim ► el més cèlebre
2. deessa / metgessa / alcaldessa
La terminació **-essa** transforma mots masculins en mots femenins.
3. • comtessa / • jutgessa / • poetessa / • duquessa / • tigressa / • sacerdotessa
4. ...una **agressió**... L'**agressor** / ...l'**emissió**... L'**emissora** / ...L'**impressor**... **impressió**.

UNITAT 8

Aprenc més

1. • Hi ha tres conjugacions: la primera (infinitius acabats en **-ar**), la segona (acabats en **-er**, **-re**) i la tercera (acabats en **-ir**). / • Perquè es conjuguen com els verbs d'aquesta conjugació. / • DUR: duc, dus, du, duem, dueu, duen. DIR: dic, dius, diu, diem, dieu, diuen.
2. vaig, anar, 1a / batem, batre, 2a / són, ser, 2a / tossiu, tossir, 3a / voldria, voler, 2a

Solucionari

PROGRAMA D'AMPLIACIÓ

- roba, botiga / bascos, mòbil / bolcat, bigues
- RM. • barquer, barcaça, embarcar / • barber, barberia, barbata / • bassal, embassar, basseta
- Qui de jove no **treballa**, de vell dorm a la palla. / Al setembre, qui tinga llavor que **sembre**. / No t'**alabes** tu, que no et creurà ningú. / Tal faràs, tal **trobaràs**.

UNITAT 9

Aprenç més

- Quan parlem amb algú que no coneixem o amb una persona major. / • A la segona, la que tenim davant en una conversa. / • Amb la 3a del singular i del plural, respectivament: *vosté vol, vostés volen*.
- Benvolguts clients, Si volen conèixer... passen... Els cent primers aconseguiran... No esperen més i aprofiten l'oportunitat!
- Cal ratllar: trèbol / fabes / núbol / cascabell / sabi / gabardina / caballer / abet.
- Sabies que ahir... no trobava... / • ... ja no recordava... havia de rebre... / • Es va decebre... que li agradaven no li cabien. / • Albert, no m'havies dit... treballava...
- Quan **bull** l'aigua, no **vull**... / • ... qui **beu**... s'hi **veu** millor. / • ... fan un **ball** en aquesta **vall**. / • ... podia **votar**, va **botar**...

UNITAT 10

Aprenç més

- Al moment actual, al passat i al futur. / • Aconseguim apropar els fets al present. / • Que les accions semblen més properes i segures. / • En l'edat mitjana **s'inauguren**... Molt bé, Joana, ja **parlem**...
- nasqué (o va nàixer) / • tindré / • anirem / • conquistà (o va conquerir)
- Si vols un cabell... la cura capil·lar. / Trieu tancaments metàl·lics... el metall. / Gran Barrera de corall... formació coral·lina més gran del món.

- Primer dibuix: 2. Segon dibuix: 1.
- col·lecció / • color / • col·laborar / • colònia / • col·locar / • col·legi / • col·lega / • col·loqui / • miler / • mil·lenni / • mil·lèsima / • mil·ligram / • milió / • mil·límetre / • mil·lilitre / • mil·lenari / • varicel·la / • aquarel·la / • caravel·la / • mortadel·la / • gasela / • novel·la / • tela / • parcel·la

UNITAT 11

Aprenç més

- RM. Perfet (ha cantat), futur perfet (haurà cantat), condicional perfet (hauria cantat), plusquamperfet (havia cantat). / • Són temps compostos amb *haver* que indiquen que l'acció s'ha acabat. / • El primer, perquè l'acció ha passat en un període de temps que encara dura (el dia de hui).
- RL.
- Usos incorrectes del punt: al final de la data; darrere de «Carme!», «estàs?», «llanda!», «Vallada?» i «avorrisc!»; darrere de l'acomiadament «Besets».
- Que bonic! ► Expressa admiració per una cosa. / Que ho he de fer jo??? Ni pensar-ho!!! ► Indiquen que la conversa és molt expressiva. / Quina pàgina, per favor? ► Indica que es tracta d'una pregunta. / Però què fas?! ► Expressen dubte i sorpresa alhora.

UNITAT 12

Aprenç més

- RM. Els acabats en **-ar**: cantar, ballar...
  - Que és la més regular de totes.
  - Cal ratllar: noquegir (el verb és *noquejar*) i radiografier (el verb és *radiografiar*).
  - RM. Consolejar, videojugar...
- Aquest poble, que s'ha convertit en el lloc turístic de moda, té... / • Sense Sucre, que és un dels grups més famosos entre els joves, actuarà a Alcoi...

PROGRAMA D'AMPLIACIÓ

3. Benvolgut pare, / ...marxandatge de pel·lícules, els productes relacionats amb aquestes, que... / la camiseta de la *Guerra de les Galàxies*, una tassa de *Superman*, un imant... / Una abraçada,

UNITAT 13

Aprenc més

- D'una banda, són els més irregulars; de l'altra, de vegades els conjuguem com si foren de la 3a conjugació, com en castellà. / • Les formes amb * són incorrectes. / • Cal encerclar: permetre, emetre, admetre, confondre, combatre. / • S'ha **fos** la bombeta... • En aquest restaurant no **admeten** mascotes. • Aquest aparell **emet** un so... • Has fet un examen perfecte; no has **comés** cap error.
- rep (present d'indicatiu) / rebeu (present d'indicatiu) / rebia (imperfet d'indicatiu) / rebrien (condicional) / rebré (futur)
- RM. Un home que perd els cabells va a la farmàcia i pregunta al dependent: «Té algun producte bo per a la caiguda dels cabells?». El farmacèutic li dona un producte i li diu: «Sí, pose's açò i ja vorà!». Una setmana més tard, l'home torna a la farmàcia, tot calb i molt enfadat: «Mire, mire com tinc el cap!». I el farmacèutic respon: «Home, vosté demanà alguna cosa bona per a la caiguda...».
- Ací cultivem tres classes de taronges: Navel, Lanelate i València.

UNITAT 14

Aprenc més

- Els verbs que pertanyen a la tercera conjugació són els que acaben en **-ir** i poden ser de dos tipus: purs i incoatius. / • purs: sentir, bullir; incoatius: servir, unir, compartir / • Que es poden conjuguar com a purs i com a incoatius. / • *Vestir* incoatiu: vestisc, vesteixes, vesteix, vestim, vestiu, vesteixen. *Vestir* pur: vist, vistes, vist, vestim, vestiu, visten. *Llegir* incoatiu: llegisc,

llegeixes, llegeix, llegim, llegiu, llegeixen.
Llegir pur: llig, lliges, llig, llegim, llegiu, lligen.

- Arbre que **floreix** pot donar fruit. / • Qui **serveix** paga mereix. / • Qui **menteix** se'n **penedeix**.
- Una xiqueta **d'**11 anys / Un paquet d'arròs **d'**1 kg / Una garrafa **de** 10 l d'oli / Un premi **d'**1.500.000 €
EI El centenari de l'equip / **L'**1 de gener / **L'**11é classificat / **EI** El Concurs d'acudits **L'**XI Trobada / **La** 1a planta de l'edifici / **La** 10a posició de la fila / **La** 1.45 de la nit
- Falta poc per a les nostres vacances a l'illa Blanca i hem de **prendre** una decisió: com hi anem, amb avió o amb iot? Volar té l'**avantatge** d'**estalviar** temps. Però crec que triarem el **iot**, perquè sembla que ja no hi ha vols per a l'**1** de **juny** a **la** una, que és quan volem eixir nosaltres. Ai! Tenim unes ganes boges d'**arribar** a l'**hotel** i gaudir de la **impressionant** piscina. Espere que tot siga tan meravellós com en el catàleg!

UNITAT 15

Aprenc més

- Els verbs regulars mantenen l'arrel igual en totes les formes i presenten les mateixes desinències que el verb model. Els verbs irregulars no compleixen alguna d'aquestes condicions. / • Són verbs de la segona conjugació que tenen la 1a persona del present d'indicatiu acabada en **c**. / • Verbs velaritzats en negreta: **beure**, **batre**, **escriure**, **caure**, **dir**, **dormir** / • RL.
- perd / vull / engul / coc / sent / tus
- ... a l'**oceà** Atlàntic que no al **mar** Mediterrani. / • ... pel **riu** Guadalquivir i... per l'**afluent**, el Guadaíra. / • ... al **cim** de la muntanya... a l'**altiplà**. / • ... de l'**illa** creixen... del **continent**.
- RESTAURANT EL PALAU
TANCAT PER VACANCES **DE L'**11 **AL** 31 DE JULIOL. Us atndrem **a** l'hostal Jaume I (carrer **del** Museu, 15)

